Doğan Kardeş

SAYI 46 16 KASIM 1970 75 KURUŞ

KÜÇÜK MOTOSİKLETÇİ

ALTIN

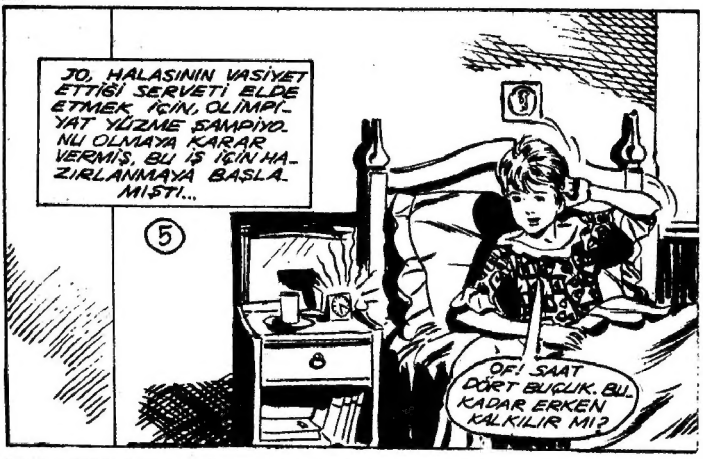
JO, HALASININ VASİYET ETTİĞİ SERVETİ ELDE ETMEK İÇİN, OLİMPİYAT YÜZME ŞAMPİYONU OLMAYA KARAR VERMİŞ, BU İŞ İÇİN HAZIRLANMAYA BAŞLAMIŞTI...
5
OF! SAAT DÖRT BUÇUK. BU KADAR ERKEN KALKILIR MI?

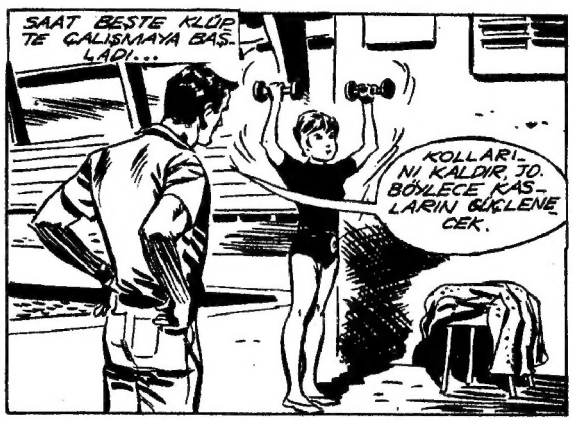
SAAT BEŞTE KLÜPTE ÇALIŞMAYA BAŞLADI...
KOLLARINI KALDIR, JO. BÖYLECE KASLARIN GÜÇLENECEK.

İKİ KİLOMETRE KALDI...

BİSİKLET DE BACAK KASLARINI GÜÇLENDİRİR.

JO, ALTI HAFTA JİMNASTİK YAPTIKTAN SONRA YÜZMEYE BAŞLAYINCA HERKESİ HAYRAN BIRAKTI.
BU YENİ YÜZÜCÜ DE KİM?
JO BUTLER... İYİ YÜZÜYOR DEĞİL Mİ?

AFERİN, JO. ŞİMDİ DE HİÇ DURMADAN İKİ YÜZ METRE YÜZ!

JO OKULDA SIK SIK UYUKLUYORDU.
UYAN JO, SANA SÖYLÜYORUM!
OH... AFEDERSİNİZ EFENDİM!

BU KAÇINCI BÖYLE, KIZIM? HER GÜN DERSTE UYUKLUYORSUN. BİR DAHA GÖRÜRSEM BAŞÖĞRETMENE SÖYLEYECEĞİM.
HAKLISINIZ...

ERTESİ GÜN
BİR DAHA YAPMAYACAĞIM, EFENDİM!
PEKİ, JO. BİR DAHA OLURSA CEZA VERMEK ZORUNDA KALACAĞIM, BİLMİŞ OL!

BAŞÖĞRETMEN NE DEDİ?
BİR DAHA UYUKLARSAM CEZA VERECEKMİŞ!

CEZAYA RAZIYIM. KLÜBE GİTMEKTEN VAZ GEÇMEM!

MADALYA

OLİMPİYAT OYUNLARI

SÜPER 3 GANGSTERLER ARASINDA

Süper - 3 ekibi bu kere de gangsterlere karşı çetin bir savaş veriyor. Hem de uzayda, Uzay gangsterlerine karşı...

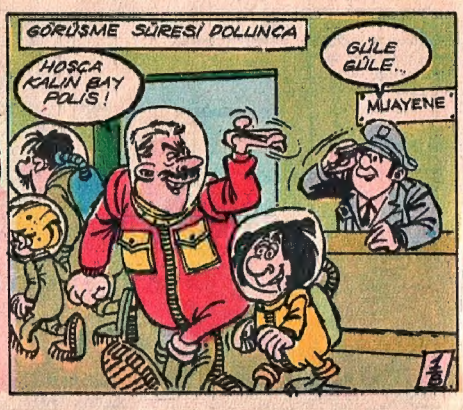

CAKCAK
SACAK
YUMURCAK

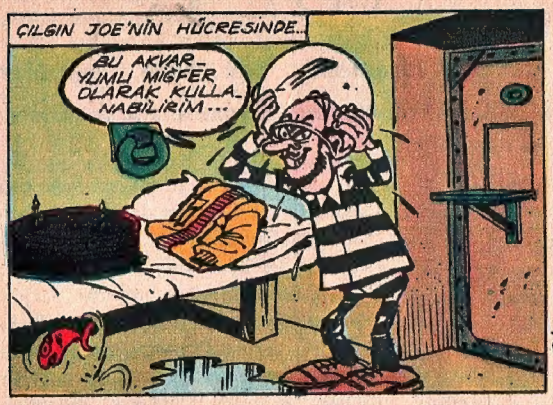
ÇILGIN JOE'NİN HÜCRESİNDE..
BU AKVARYUMLU MİĞFER OLARAK KULLANABİLİRİM...

ELBİSE DE UZAY ELBİSESİ...

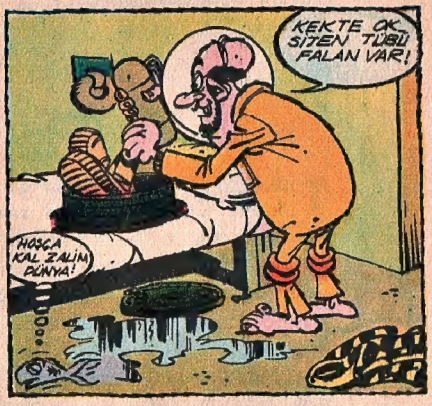
KEKTE OK SİZDEN TÜBÜ FALAN VAR!
HOŞÇA KAL ZALİM DÜNYA!

TAMAM! HER ŞEY TAMAM! OLDU BU İŞ...
ŞİMDİ GELİRLER.

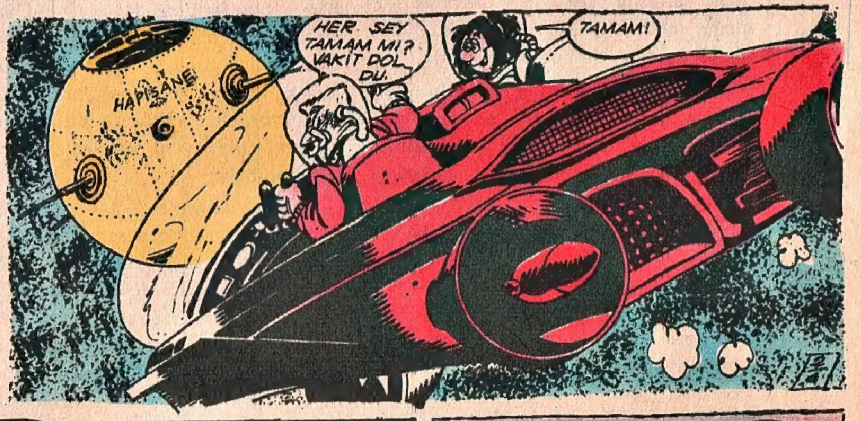
HAPİSANE
HER ŞEY TAMAM MI? VAKİT DOLDU.
TAMAM!

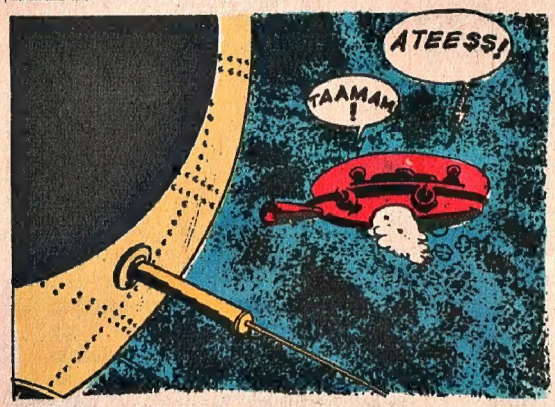
ATEEŞŞ!
TAAMAM!

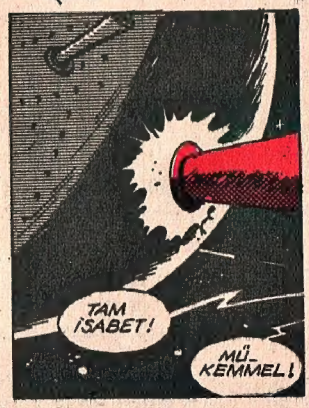
TAM İSABET!
MÜKEMMEL!

RİK-RAK!
RİK-RAK
RİK-R
AFERİN ÇOCUKLAR, AFERİN!

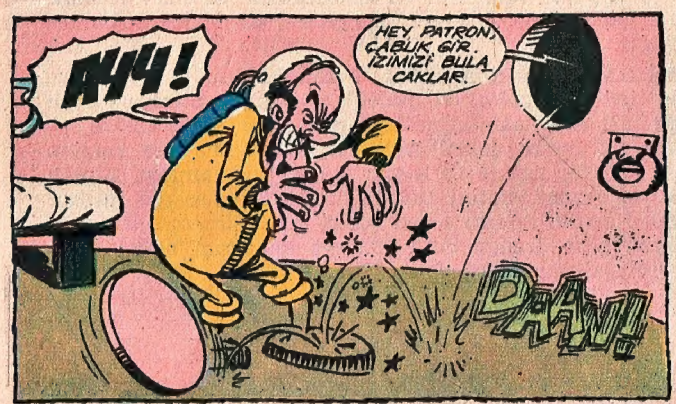
AHH!
HEY PATRON, ÇABUK GİR. İZİMİZİ BULACAKLAR.
DAMM!

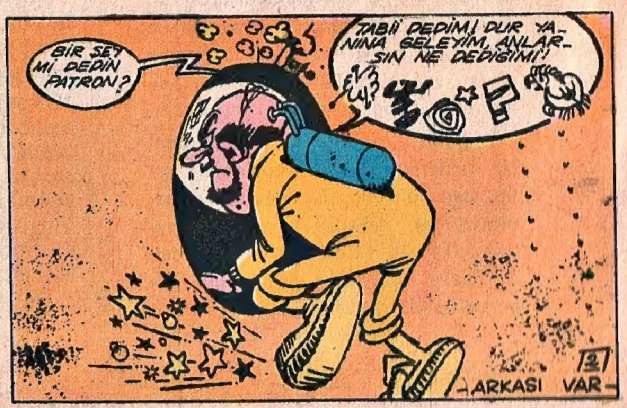
BİR ŞEY Mİ DEDİN PATRON?
TABİİ DEDİM! DUR YANINA GELEYİM, ANLARSIN NE DEDİĞİMİ!
-ARKASI VAR-

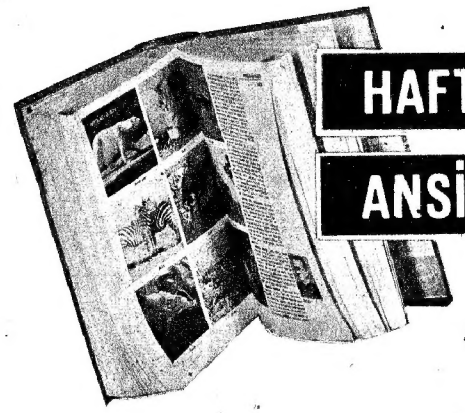

HAFTANIN ANSİKLOPEDİSİ

Japonya'da dağ sporu

Avrupa'da dağ sporları türemeden çok önce, Japonlar ülkelerinin en yüksek tepelerine tırmanmışlardı bile...

Tıpkı İsviçre gibi, Japonya da dağlık bir ülkedir. Yanyana sıralanmış uzun bir adalar dizisinden ibaret olan Japonya, aslında tepeleri okyanusun yüzeyine çıkmış bir dağ dizisinden başka bir şey değildir. Gerçi 3000 m.'yi aşan yüksek dağları pek çok değildir ama, buna karşılık denizi fazlasile derindir. Japonya'nın doğu sahiline yakın bir yerde 8000 m.'yi aşan derinliklere rastlanır.

Ülke topraklarının ancak %16 sı tarıma elverişli olduğundan Japonya' da daha çok endüstriye önem verilir. 3778 m. yüksekliğinde olan Fujisan, Japonya'nın en yüksek dağıdır. Sönmüş bir volkan olan bu dağ Japonya'nın güney kıyısında hemen hemen tek başına göklere yükselir, öteki yüksek dağlar birbirine bağlı bir dizi teşkil ederler ve bu dizi en büyük ada olan Hondo'nun kuzey kıyısından güney'e doğru uzanır. Japonlar bu dağ silsilesine «Japon Alpleri» adını vermektedirler.

Japonya'nın eşsiz doğal güzellikleri, burada yaşayan insanlarda çok eski zamanlardan beri, tabiata karşı derin bir sevgi uyandırmıştır. Bu yüzden, daha Avrupa'da dağ sporları türemeden çok önce, Japonlar ülkelerinin en yüksek tepelerine tırmanmışlardı bile. Ancak onlar bunu spor niyetile değil, dinsel amaçlarla yapıyorlardı. Tepelerde bulunan tapınaklarında dua etmek, doğan güneşe tapmak ve tabiat ile kaynaşmak için dağlara tırmanıyorlardı. Bu zorlu ve kutsal yolculuk sırasında da üzerlerine beyaz elbiseler, başlarına geniş kenarlı şapkalar giyiyorlar, ellerine de uzun değnekler alıyorlardı.

Bundan yüzyıl kadar önce, Japonlar modern bir devlet durumuna gelip batı ülkelerinin uygarlığını benimseyince, dağcılık ta dinsel anlamını kaybetti ve bir spor haline geldi. Tıpkı Avrupa'da olduğu gibi Japonya'da da doruğuna ayak basılmadık dağ bırakılmadı ve tepelere çıkmak için yeni yeni yollar araştırıldı.

Japon Alpleri ilk bakışta İsviçre Alplerine benzemekle beraber arada bir takım farklar da vardır. Meselâ Japon Alplerinde buzullar yoktur, ancak sık sık buzulkar alanlarına rastlanır ama, bunlar da hareketsizdir. Bir başka fark da Japonya dağlarında pek çok olan sıcak su kaynaklarıdır. Bunlar özellikle kış mevsiminde kayakçıların çok işine yarar. Sporcular yorgun vücutlarını bu sıcak su kaynaklarında yani kaplıcalarda dinlendirebilirler.

Japonya'da yanardağların çoğu faaliyettedir. Bunların arasında 2094 m. yüksekliğinde olan Yakedake (yanan dağ) çok ilgi çekicidir. Dağın yamaçlarındaki çatlaklardan ve deliklerden sürekli olarak kükürtlü dumanlar çıkar. Dağa tırmananlar bu dumanlardan kaçmak zorunda kalırlar. Doruğun alt kısmında bulunan eski krater bugün yeşil bir göl haline gelmiştir.

Japon Alpleri yaz mevsiminde dağ sporu meraklılariyle doludur. Dağcılar tıpkı Avrupalı sporcular gibi giyinirler ve aynı araçları kullanırlar, yalnız bir bakımdan onlardan farklıdırlar: ayaklarına kalın dağcı ayakkabıları yerine sazdan örme bir çeşit çarık giyerler ve bununla da eski bir Japon geleneğini devam ettirirler. Japon dağcıları ancak buzlu ve karlı yerlerden geçecekleri zaman çizme kullanırlar ya da «Tabi» denilen ve altı lâstikten yapılma, baş parmağı ayrı örülmüş çorapları ayaklarına geçirirler. Dağ'arda sporcuların dinlenmeleri ve gecelemeleri için kulübeler de vardır.

Japonların dağ sporlarına olan meraklı, onları Himalâyalara kadar sürüklemiştir. 1956 yılında Japon dağcıları dünyanın sekizinci yüksek dağı olan Manasulu'nun doruğuna ulaşmayı başarmışlardır. Bu başarıyı kutlamak ve anmak üzere bir pulun da basılmış olduğunu pul meraklıları herhalde bilirler...

TARİHTE BU HAFTA

SON OSMANLI PADİŞAHININ KAÇIŞI — Anadolu'daki Ulusal Kurtuluş ve Bağımsızlık Savaşı sona ermiş, Türk ulusu, ölmez varlığını bütün dünyaya bir kere daha ispat etmişti. Kötü idaresiyle yurdu yok olma tehlikesiyle karşı karşıya getiren Osmanlı hükümeti, artık Türk ulusunu temsil edemez duruma düşmüştü. Sonuncu ve 36. Osmanlı padişahı olan Vahidettin'in padişahlık sıfatı da kaldırılmıştı. Mehmet VI adıyla anılan Vahidettin, 17 kasım 1922 gecesi, bir İngiliz zırhlısına binip kaçtı.

SÜVEYŞ KANALI'NIN AÇILIŞI — Bundan tam 101 yıl önce, 18 kasım 1869'da Kızıldenizi Akdeniz'e bağlıyan Süveyş Kanalı açılmıştı. 171 km. uzunluğunda, yerine göre 80-125 metre genişliğinde, 12 metre derinliğinde bir su geçidi olan kanalın açılması için ilk kazma 25 nisan 1859'da vurulmuştu. Kanalı açma işiyle Fransız mühendisi Ferdinand De Lesseps meşgul oluyordu. Kanalın inşaatı 10 yıl sürdü ve o zamanın parasıyla 430 milyon altın franga çıktı. Süveyş kanalının açılmasında 25 bin işçi çalışmış, 1600 deve kullanılmıştı.

Neden, Niçin?

Eski insanlar da güle kıymet verirler miydi?

7.000 yıllık mezarlarda üstlerine gül resmi hakkedilmiş paralar bulunduğuna göre, gül sevgisinin oldukça eski bir tarihi olduğu anlaşılmaktadır. Eski Hintliler, Suriye'liler ve Mısır'lılar da güle güzellik sembolü gözüyle bakmışlardır. Babilliler ise törenlerde, değnekler üzerine geçirilmiş gümüşten güller taşımışlardır. Yunan mitolojisinde aşk ve güzellik tanrıçası Afrodit'in malı sayılan gül, güzellik sembolüydü. Eski masallarda da güle yer verilirdi.

... Şemsiye ne kadar eskidir?

Eski bir Çin efsanesine bakılırsa, şemsiye Milâttan Önce 2.000 yıl civarında bir duvarcının karısı tarafından icat edilmiştir. O tarihlerde şemsiye sadece güneş ışınlarından korunmak maksadiyle kullanılırdı. İlk şemsiye resmi Milâttan Önce II'ci yüzyılda yapılmıştı. Kat kat resmedilen bu şemsiye, aynı zamanda sahibinin kudretinin ve itibarının bir sembolü olmak vazifesini görüyordu. Şemsiye uzun zaman kadınlara ve hizmetkârlar tarafından taşınması şartiyle hüküm-darlara ait bir eşya sayılmıştır. Fakat 18'inci yüzyılda erkekler de şemsiyenin yararlarını keşfetmişler, rütbeli askerler bile onu taşımaktan utanmamışlardır. O vakte kadar ağırlığı 5 kiloyu bulan şemsiye, ancak tellerinin arasına yelken bezi yerine ipekli kumaş gerildiği ve 1852'de İngiliz James Fox tarafından ağır balinaların yerine çok daha hafif olan çelikten teller kullanmak akıl edildiği zaman, pratik bir eşya haline gelmiştir.

BÜYÜK SÖZLER

Sen doğru bildiğini yap, dünya ne derse desin.

• Evet yapacağınız işlerde daima, «Acaba ne derler?» diye düşünmeyin. Başkalarının düşüncesi her zaman doğru değildir. Siz inandığınız, doğru bildiğinize emin olduğunuz bir şeyi çekinmeden yapın. İsterse bütün dünya aleyhinize dönsün. Nasıl olsa bir gün hakikat anlaşılacak ve sizin doğru yaptığınız meydana çıkacaktır.

KANİJE ZAFERİ

Kanije kahramanı Tiryaki Hasan Paşa

18 kasım 1601, Türk tarihinin en önemli sayfalarından biridir. Bu tarihte, büyük bir zafer kazanılmış, Kanije'yi kuşatan 100.000 kişilik bir Alman ordusu Tiryaki Hasan Paşa'nın üstün askerlik dehası karşısında yok olup gitmişti.

Arşidük Ferdinand, 9 eylül 1601'de bütün Hristiyanların yardım birliklerini içine alan 100.000 kişilik, 47 ağır toplu ordusu ile Osmanlıların güneybatı Macaristan'daki en önemli şehri, en berkitilmiş kalesi olan Kanije üzerine yürüdü. Kanije genel valiliğinde o sırada Tiryaki Hasan Paşa bulunuyordu. Almanlar kaleye günde bin, iki bin gülle atarak kuşatmaya başladılar. Hasan Paşa çok yaşlıydı. Kalenin 100 küçük topu, bir kaç bin muhafızı vardı. Türkler gafil avlanmışlardı. Yiyecek, cephane, hele barut tükenmek üzereydi. Gittikçe sıklaşan düşman ateşi, kaleyi delik deşik etmişti. Türklerin kayıpları gittikçe artıyordu. Kalede Türk halkı azınlıktan ibaretti. Bunlar geceleri uyumuyorlar, kalede açılan gedikleri tamirle uğraşıyorlardı. Tükenen barutun yerine de 5 bölük subaylarından Ahmet Ağa her gün belirli miktarda barut yapıyordu.

73 günlük amansız bir kuşatmadan sonra Hasan Paşa, 18 kasım için bir gece baskını hazırladı. Ya kuşatma kırılacak, ya da bütün Türkler şehit olacaktı. Ortalık karla örtülüydü. Bir kaç bin Türk askeri, mehter çalarak düşman ordugâhını o kadar gürültüyle bastı ki, düşman Vezir-i âzamın (başbakan) büyük Türk ordusu ile yetiştiğini sandılar. Bu baskında 80.000 ölü, yaralı, esir veren düşman, bir tek topunu bile kurtaramadı. 47 büyük top, 14.000 tüfek, 60.000 çadır, bütün ordu erzakı, giyecek, ilâç ele geçti. Bunlar, Kanije'nin tam bir yıllık ihtiyacını karşılayacak kadardı.

Bu büyük zafer üzerine Mehmet III, Beylerbeyi olan Tiryaki Hasan Paşa'ya «vezaret» (Mareşallik) verdi.

Herşeyin En Garibi :

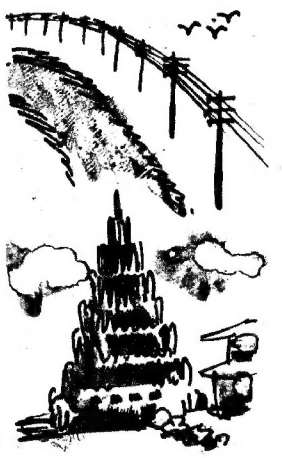

EN ÇOK TELGRAF — Dünya yüzünde en çok telgraf gönderilen memleket Sovyetler Birliğidir. Sovyetler halkının 1962 yılı içinde 252.000.000 telgraf yolladığı tesbit edilmiştir.

Dünyanın en büyük telgraf kumpanyası ise New York'un Western Union Telgraf Kumpanyası'dır. Bunun 1964'te 28.000 memuru, 15.100 telgraf merkezi ve 9.175.667 kilometrelik telgraf teli bulunmaktaydı.

EN BÜYÜK MABET — Şimdiye kadar bina edilen en büyük tapınak Güney Doğu Asya ülkelerinden Kamboçya'daki Angkor Vat'tır. Kelime anlamı «şehir tapınak» olan bu yapı, 1113-1150 yıllarında Khmer kralı Suryavarman I tarafından Tanrı Vişnu adına yaptırılmıştır. Tapınak 1432 yılında terkedilmesinden önce 80.000 kişi barındırmaktaydı.

ZERO X

-3-
YENİ KEŞFEDİLEN İKİZ YILDIZI İNCELEMEYE GİDEN KAPTAN TRAVERS'LE İKİ ARKADAŞI KEŞİF TANKIYLA YILDIZA İNECEKLERİ SIRADA, ANA GEMİDEN GELEN İMDAT SESİ ÜZERİNE GERİ DÖNDÜLER...

GEMİ ORTADAN YOK OLMUŞ, KAPTAN!.

NASIL OLUR? BELKİ YÖRÜNGEYİ ŞAŞIRDIK, ARAYALIM!.

UZUN BİR ARAMADAN SONRA...

YOK! YOK!.

ŞURAYA BAK KAPTAN!.

İÇİNDE FİLİM BULUNAN KUTULARDAN BİRİ BOŞLUKTA UÇUYOR!..

UZAY ELBİSEMİ GİYİP ŞUNU YAKALIYAYIM!.

361

BİRAZ SONRA...

GARİP!. NASIL OLMUŞTA GEMİDEN DIŞARI ÇIKABİLMİŞ?!

FİLMİ IŞIKTA İNCELEMELİYİZ MARTİN!.

KAPTAN FİLMİ AÇIP İNCELEMEYE BAŞLADI!.

OLUR ŞEY DEĞİL... FİLMİ SEYREDERKEN ŞU YAPRAKLARDAKİ GÖZLER KAPALIYDI, ŞİMDİ İSE .....

GELECEK HAFTA: İKİZ-YILDIZ ÜZERİNDE!.

Tarzan

2

DÜŞÜNEBİLİYOR MUSUN OBALAKİ? YÜZ YAŞINDA BİR İHTİYAR BENİM OĞLUM OLDUĞUNU İDDİA EDİYOR...

CEYN'İN EVİNE YÜZ YAŞINDA BİR İHTİYAR GETİRİRLER. BU İHTİYAR KORAK OLDUĞUNU SÖYLER. CEYN, TARZANA HABER YOLLAR...

HALBUKİ KORAK ONALTI YAŞINDADIR. DAHA BİR HAFTA ÖNCE BURADAYDI. İNSAN BİR HAFTADA BU KADAR İHTİYARLAR MI?

BURASI AFRİKA BAYAN HER ŞEY OLUR!

TARZAN! TAM ZAMANINDA GELDİN!

KOTANGU HABER VERDİ. OĞLUMUZ OLDUĞUNU SÖYLEYEN İHTİYAR BU MU?

ŞİMDİ BAYGIN, BAYILMADAN ÖNCE BANA YALNIZ KORAK'IN BİLEBİLECEĞİ ŞEYLER SÖYLEDİ...

PEKİ, NASIL OLMUŞ DA BÖYLE İHTİYARLAMIŞ BİRDEN?

BİR ŞEYLER ANLATTI AMA ANLAMADIM. GENÇLİĞİNİ ELİNDEN ALMIŞLAR. DERHAL ORAYA GÖTÜRÜLMESİ LAZIMMIŞ.

CEYN SAHİDEN BU BİZİM OĞLUMUZ MU?

SESİNİN TONUNA, ANLATTIĞI ŞEYLERE BAKILIRSA GALİBA OĞLUMUZ TARZAN.. ONA YARDIM ETMELİSİN!

O HALDE DERHAL ONU KURTARMAMIZ LAZIM. GEÇEN HAFTA NE TARAFA GİTTİĞİNİ BİLİYORUM!

BANA SU VE YİYECEK HAZIRLAYIN!..

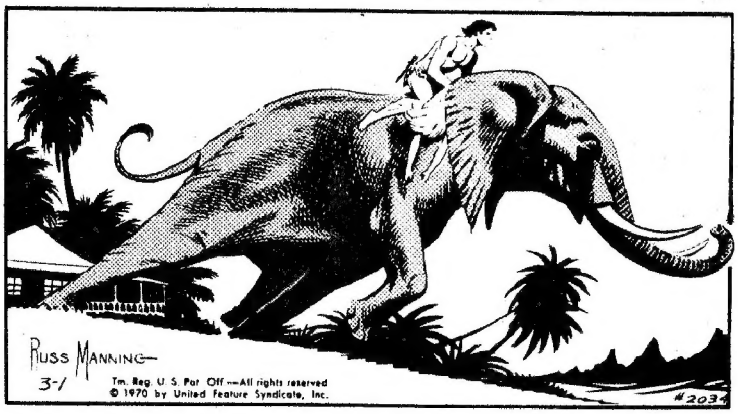

RUSS MANNING

3-1

Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved
© 1970 by United Feature Syndicate, Inc.

#203

TARZAN... SEN HA?

DEMEK BANA İNANDIN... SÖYLE BANA YARDIM EDECEKMİSİN?
OĞLUM OLUP OLMADIĞINA HALA KARAR VEREMEDİM, AMA SANA YARDIM EDECEĞİM. ANLAT, SANA NE OLDU?

İHTİYAR BİLGİNLER, KENDİLERİ GENÇLEŞMEK İÇİN ELİMDEN GENÇLİĞİMİ ALDILAR!...
TEMPO TAPINAĞINDA MI OLDU BUNLAR?

EVET... ORADA BENİ ZAMAN DERESİNE SOKTULAR VE BU HALE GETİRDİLER...

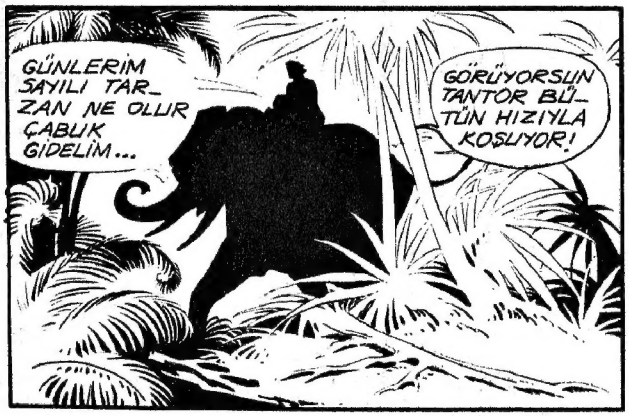
GÜNLERİM SAYILI TARZAN NE OLUR ÇABUK GİDELİM...
GÖRÜYORSUN TANTOR BÜTÜN HIZIYLA KOŞUYOR!

NİHAYET DÖRDÜNCÜ GÜNÜ SABAHI, SİSLER ARASINDAN ESRARENGİZ BİR ŞEHİR GÖRÜNDÜ BURASI, TEMPO IDI!...
ARKASI VAR-

ÜÇ GÜN ÜÇ GECE VAHŞİ İNSAN AYAĞI BASMAMIŞ ORMANLARIN İÇİNDE YOL ALDILAR. ÇOK YORGUN DÜŞEN İHTİYAR HEP BAYGINDI...

TRAFİK İŞARETLERİNİ
TANIMAKLA
BUGÜN KENDİNİ
YARIN
KARDEŞLERİNİ
KORURSUN

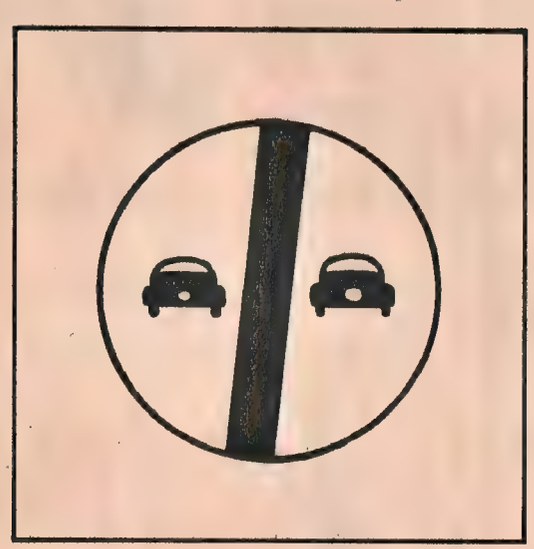

GEÇME YASAĞI SONU

Bu işaretlerin konulduğu yerlerde otomobiller için geçme yasağının bittiği belirtilmektedir. Ancak karşıdan hiç bir vasıta gelmiyorsa önünüzdeki vasıtayı sollayarak geçebileceğinizi unutmayınız. Bu kurallara uymakla birçok kazalar önlenir.

DOĞAN SİGORTA

Sizin Sigortanız

IM 2171

HİKÂYE

BORÇ PARA

Türkçesi : **AKŞİT GÖKTÜRK**

Yıllarca önce bir kasabada genç bir demirci yaşıyordu. Güler yüzlü bir karısı, üç de küçük çocuğu vardı. Ekmeğini kazanabilmek için, durmadan dinlenmeden çalışmak zorundaydı. Sabahın erken saatlerinden akşam karanlığına dek dükkânında çalışır, gezmek eğlenmek nedir bilmez, kazandığı bütün parayı evine taşırdı. Ama gene de mutluydu. Çalışırken hep türkü söyler, güler, dükkânına gelenlerle şakalaşırdı.

Bir pazar günü, genç demirci, zengin bir adam olan akrabalarından birini öğle yemeğine çağırdı. Yemek sırasında zengin akraba sordu:

«Senin her zaman böylesine neşeli, mutlu oluşuna akıl erdiremiyorum doğrusu. İşin ağır, ekmeğini güçlükle kazanıyorsun. Akşamın geç saatlerine dek kızgın demirci ocağı önünde ter döküyorsun. Ben senin yerinde olsam, tasadan geceler gözüme uyku girmezdi. Bu çetin yaşayış içinde, nedir seni mutlu kılan böyle?»

Genç demirci gülerek şu karşılığı verdi:

«Ben işimi sevdiğim için böyle mutluyum. Çocuklarımı, karımı düşündükçe daha da mutlu oluyorum. Akşamları çok yorgun olduğum için, gözlerim daha yemek masasında uykudan kapanıyor, yorgunluktan tasaya, üzüntüye ayıracak zaman bulamıyorum.»

Bunun üzerine zengin akraba:

«Peki, demirci dükkânını biraz genişletsen iyi olmaz mı?» diye sordu, «ben sana seve seve yüz altın borç veririm, yeni âletler alırsın dükkânına, bir iki de çırak tutar işi büyütürsün. Böylece bütün yük senin üzerinden kalkmış olur, kazancın artar, işin de kolaylaşır.»

Bu sözler karşısında demirci ne diyeceğini şaşırarak yutkundu. Zengin akraba şunları ekledi:

«Parayı geri ödeme konusunda hiç bir tasan olmasın. Senden faiz falan isteyecek de değilim. Ne zaman istersen o zaman ödersin. Seni sözünün eri, dürüst bir insan olarak tanırım. Bu parayı nasıl olsa bir gün geri ödeyeceğinden en ufak kuşkum bile yok. Yalnız, bana yazılı bir senet vermeni isteyeceğim, çünkü ilerde ne olacağımız bilinmez.»

Demirci hiç duraklamadan, yüz altın karşılığı bir senet yazarak imzaladı, zengin akrabasına verdi, bu iyilikten dolayı teşekkür etti.

Birkaç hafta sonra zengin akraba, genç demircinin bu parayla ne gibi yenilikler yaptığını görmek üzere dükkâna geldi. Her şeyi eskisi gibi bulunca büyük bir şaşkınlığa düştü. Değişen tek şey varsa o da demircinin kendisiydi. Çok üzgün görünüyor, çalışırken artık türkü söylemiyor, eskisi gibi gülüp şakalaşmıyordu. Bu durumu gören zengin akraba sordu:

«Ne oldu sana böyle? Ben şimdiye dek dükkânını genişletmiş, birçok yenilikler yapmış, bir iki çırak tutmuş olduğunu sanıyordum. Ama görüyorum ki, gene örsün karşısında düşünceli düşünceli ter döküyorsun.»

O zaman genç demirci şunları söyledi:

«Bana yüz altın borç vermekle büyük bir iyilik gösterdin. Ama bu borç benim eskisi gibi neşeli olmamı engelliyor. Şimdi gece gündüz bu parayı en iyi biçimde nasıl kullanabileceğimi, nasıl bir yol tutarsam daha çok kazanabileceğimi, sonra borcumu nasıl ödeyeceğimi düşünüyorum hep. Eskiden böyle bir kaygım yoktu. Evet işim ağırdı, ekmeğimi güçlükle kazanıyordum, ama gönlüm rahattı. Borcu olunca insan, bu borcu ödeyemeyeceği korkusundan kurtulamıyor. İşte bu düşüncelerden dolayı rahat yüzü görmüyorum artık, geceleri gözüme uyku girmiyor.»

Sonra genç demirci derin bir iç çekerek, büyük bir açıkgönüllülükle:

«Bir iyilik daha yap. Verdiğin yüz altını geri al benden. Borçlu olmadan, gece gündüz çalışmak zorunda kalmak çok daha hayırlı benim için» dedi.

Bunun üzerine zengin akraba, vermiş olduğu yüz altını geri aldı:

«Belki de haklısın. Borç, omzunda ağır bir yüktür insanın. Borç parayla zengin olmayı denemektense, iç rahatlığıyla durmadan dinlenmeden çalışmak yeğdir,» dedi.

Zengin akraba düşünceli düşünceli uzaklaşırken, ağır bir yükten kurtulan genç demirci, eski mutluluğuna kavuşmuş, eskiden olduğu gibi, gene neşeli bir türkü tutturmuştu.

Bana yüz altın vermekle büyük bir iyilik gösterdin. Ama bu borç benim eskisi gibi neşeli olmamı engelliyor. Şimdi gece gündüz bu parayı en iyi biçimde nasıl kullanabileceğimi, nasıl bir yol tutarsam daha çok kazanabileceğimi, borcumu nasıl ödeyeceğimi düşünüyorum hep...

TARİHİN MEŞHUR OLAYLARI

BİR SUİKASTIN ATEŞLEDİĞİ SAVAŞ

1. DÜNYA SAVAŞI

Bu büyük savaş 4 yıl sürdü ve milyonlarca insan öldü...

1914 yılının 28 haziran günüydü. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Saraybosna şehrinde, hava bir hayli sıcak olmasına rağmen ana caddelerde kalabalıktan geçilmiyordu. Genç, ihtiyar, kadın erkek kaldırımları doldurmuş, merakla veliaht arşidük Ferdinand'ın yanında eşiyle birlikte geçmesini bekliyordu.

Çok geçmeden veliaht, üstü açık bir otomobilin içinde uzaktan gözüktü. Eliyle iki yana selâmlar vererek gülümsüyordu. O anda beklenmeyen bir şey oldu. Kalabalığın içinden fırlayan biri elindeki silâhı veliahte çevirip tetiğe bastı.

Veliaht Ferdinand vurulmuştu.

Halk arasında panik başladı. Koşuşanlar oldu. Etraf birden karışıverdi.

Suikastı yapan Prencip adında bir sırp milliyetçisiydi.

Bir başka zaman olsa, bu olay belki basit bir cinayet olarak nitelendirilebilir ve unutulup giderdi. Ama Avrupa için için kaynıyordu. İngilizler ne bahasına olursa olsun Almanya'yı ezmek istiyorlardı. Fransızlarla Almanlar arasındaki rekabet bir savaşı kaçınılmaz hale kadar getirmişti. Ruslar gözlerini Balkan ülkelerine dikmişlerdi. Almanlar da ne bahasına olursa olsun balkanlardan Basra denizine çıkmak istiyorlardı: Yâni Osmanlı İmparatorluğu topraklarından geçerek.

Sırp milliyetçisinin arşidük Ferdinand'ı öldürmesi barut fıçısını ateşleyen bir kıvılcım oldu. Böylece ikiye ayrılan Avrupa devletleri arasında 1914 yılında başlayan savaş tam dört yıl bütün Avrupa'yı kana boyayarak devam etti.

Devletler kendi aralarında birleşerek iki grup meydana getirdiler. Bir tarafta «İttifak Devletleri» adı verilen Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu ve Bulgaristan vardı. Öte tarafta da, Rusya, İngiltere, Fransa, İtalya, Amerika Birleşik Devletleri, Sırbistan, Japonya, Romanya, Belçika, Yunanistan, Portekiz ve Karadağ'dan meydana gelen «İtilâf Devletleri».

Osmanlı İmparatorluğu savaşa katılacak durumda olmamasına rağmen bu amansız savaşta Alman'yanın yanında yer almak zorunda kaldı. Doğu'da Ruslarla, Çanakkale'de başta İngiliz ve Fransız donanması olmak üzere düşman deniz kuvvetleriyle savaştı, kahramanlık destanları yarattı. Güneyde de Filistin ve Süveyş Kanalı kesiminde çarpışılıyordu. Ne var ki 1918 yılının ikinci yarısında İttifak Devletleri, yâni Almanya ve Avusturya Macaristan İmparatorluğunda çözülme başladı. Önce Bulgaristan, bir ay sonra da Osmanlı İmparatorluğu, mütareke istemek zorunda kaldı. Yalnız kalan Almanya da düşmanlarının isteklerine boyun eğdi.

Anlaşma, Paris yakınlarında Versailles' (Versay okunur) te bir vagonda imzalandı. Böylece dört yıldan beri devam eden savaş sona erdi.

Bu büyük savaş pek kanlı geçti, milyonlarca insan feci şekilde öldü, bir o kadarı da yaralandı, yakınlarını kaybetti, evinden barkından oldu. İtilâf Devletlerinin kaybı 3,5 milyon ölü, 15,5 milyon da orduların genel kayıp toplamıydı. Karşı tarafta, pek çoğu Rusya'nın ve Fransa'nın olmak üzere 5,5 milyon ölü, 23 milyona yakın da genel zayiatı vardı.

Ne var ki savaşla hiç bir şey hallolmadı. İnsanlık bu savaştan ders almamış olacak ki, yirmi yıl kadar sonra 1939 yılında, bundan çok daha müthiş, çok daha kanlı bir savaşa başladı. Bu da İkinci Dünya Savaşı'ydı.

DÖRT AYAKLI KONSÜL

Şu garip dünyamız

Yukarda resmini gördüğünüz atın adı **Incitatus'tur.** Bu ad canlı, çevik anlamına gelir. İster inanın, ister inanmayın, bu at «Konsül» payesine sahiptir. Bu paye bir zamanlar eski Roma'da devletin en yüksek basamaklarında olanlara verilirdi. Ama Roma'nın Kayserlerinden Kaligula, kendisinin olan bu ata da Konsül sanını vermekte bir sakınca görmemişti. Kaligula [illegible] ruh hastasıydı.

★

Solda resmini gördüğünüz kovboy, ünlü bir Batılı'dır. Keskin nişancı Buffalo Bill. Buffalo, manda, yaban mandası anlamına gelir. Ama bu ad ona, mandaları avladığı için verilmiş bir ad değildir. Manda Bill bütün yaşaması boyunca tek manda bile öldürmemiştir, çünkü Amerika'nın vahşi batısında yalnız Bizon'lar vardır.

Son yıllarda birçok gözüpek adam, Atlas Okyanusunu kürekle geçmeyi denemişlerdir. Bu işi başaranlar en azından üç aylık bir zamanlarını vermişlerdir buna. Oysa yüz yıl önce iki Norveçli aynı şeyi altmış iki günde başararak rekor kırmışlardı!

Paris'li Madam de la Bresse üşüyen çıplak kardan adamlara çok acımış olmalı. Vasiyetinde, varının yoğunun, kardan adamların giydirilip donatılmasına harcanmasını, onlara renk renk kalın giysiler yapılmasını istemişti.

8

FINDIKKIRAN

MARIE, FARELERİN HÜCUM EDİP FINDIKKIRAN'A BİR KÖTÜLÜK YAPMALARINDAN KORKUYOR, BU YÜZDEN DE GÖZÜNE UYKU GİRMİYORDU...

SONUNDA BEBEĞİNİ DOLAPTAN ÇIKARTARAK KENDİ YATAĞINA YATIRDI.

İYİ GECELER, FINDIKKIRAN..

AMA FINDIKKIRAN, MARIE UYUR UYUMAZ HEMEN KALKIP YATAKTAN ATLADI.

YEMEK SAATİMİZ GELDİ! HERKES OYUNCAK ODASINA!

FARELER BİR KERE DAHA MARIE'NİN GETİRİP BIRAKACAĞI YEMEKLERE DOĞRU KOŞTULAR..

AH ŞU FINDIKKIRAN'I BİR BULSAM NASIL ÇİĞ ÇİĞ YERDİM!

AFEDERSİNİZ, BİR ŞEY Mİ SÖYLEDİNİZ? TEKRAR EDER MİSİNİZ?

DEMEK YİNE DE BURALARA GELMEYE CESARET EDEBİLDİNİZ HA!

AAA!!! FINDIKKIRAN!... ŞEY.. BİZİM SUÇUMUZ YOK! AFFEDİN BİZİ!

BİR DAHA SİZLERİ BURADA GÖRMİYEYİM ANLAŞILDI MI? YOKSA FENA YAPARIM!

ÖLÜRÜM DE GELMEM!

DEMEK ÖYLE! AMA FINDIKKIRAN BENİ KORKUTAMAZ! GELECEĞİ VARSA GÖRECEĞİ DE VAR!

BÖYLECE FARELER KRALIYLA FINDIKKIRAN ARASINDA KILIÇLA AMANSIZ BİR MÜCADELE BAŞLADI..

ŞİMDİ YEDİM SENİ!

CIVV!

AL BAKALIM!

ELİMDEN KURTULAMAZSIN FINDIKKIRAN! HEMEN TESLİM OL!

BU SÖZLER ÜZERİNE FINDIKKIRAN KILIÇINI ÖYLE BİR SAVURDU Kİ!..

YAVAŞ OL BAKALIM! MARIE'YE YAPTIĞIN BÜTÜN KÖTÜLÜKLERİ ÖDEYECEKSİN!

AMAN ANNECİĞİM!!

BAĞIŞLARIM, AMA BİR ŞARTLA! SEN VE BÜTÜN FARELER, ŞU ANDA YOLA ÇIKIP ŞEHRİ TERKEDECEKSİNİZ!

AÇ BANA BAĞIŞLA BENİ!

ÇARESİZ KALAN FARELER, EŞYALARINI TOPLAYIP GÖÇ ETMEYE BAŞLADILAR.

UYANIP DA, BEBEĞİNİ YANINDA BULAMAYAN MARIE ÇOK KORKMUŞTU. AMA OYUNCAK ODASINDA BULUNCA HEMEN YÜZÜ GÜLDÜ.

KARŞISINDA SAHİBİNİ GÖREN FINDIKKIRAN, SAYGIYLA YERE EĞİLDİ VE...

ARTIK FARELERDEN KORKMAYIN.. ONLARI YENDİM VE HEPSİNİ ŞEHRİN DIŞINA ATTIM! BİR DAHA GELİP TE CANINIZI SIKMAYACAKLAR!

DİYEREK KRAL FARENİN TACINI MARIE'YE UZATTI.

BANA YAPTIĞINIZ İYİLİKLERİN KARŞILIĞINDA BU ALTIN TACI BUYURUN!

GENÇ KIZ BEBEĞİNİ SEVGİYLE ALNINDAN ÖPTÜ.

TEŞEKKÜR EDERİM FINDIKKIRAN. SENİ HİÇ UNUTMAYACAĞIM.

O ANDA DA ODA GÖZ KAMAŞTIRICI BİR IŞIKLA DOLDU... FINDIKKIRAN BİRDEN YAKIŞIKLI BİR DELİKANLI OLUP ÇIKMIŞTI...

AAA! OLACAK ŞEY DEĞİL!

BUNDA ŞAŞACAK BİR ŞEY YOK MARIE! SENİN İYİLİĞİN, TEMİZ KALPLİLİĞİN, PİS BİR BÜYÜCÜNÜN YAPTIĞI SİHİRİ BOZDU. GEL SENİ SARAYIMA GÖTÜREYİM.

ETRAFA SAÇILAN YILDIZ YAĞMURU İÇİNDE, SEDEF KAKMALI, ALTIN VE GÜMÜŞ TELLERLE ÖRÜLÜ BİR ARABAYA BİNİP, KANATLANAN ATLARIN PEŞİNDEN RÜYALAR ÜLKESİNE DOĞRU YOLA ÇIKTILAR. İYİ KALPLİ MARIE'NİN MASALI DA BÖYLECE SONA ERMİŞ OLDU...

SON

TEHLİKENİN ORTASINDA

Türkçesi :
TOMRİS UYAR

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ : Seden, Sezer ve Cengiz adlı üç kardeş, anneleriyle babalarının bir kaza sonucu ölmeleri üzerine ablaları Filiz'le birlikte Cebeci'ye taşınmışlardır. Yoksul aileyi Filiz öğretmenlik yaparak geçindirmektedir. Bir akşam yemeğe gelen Danyal bey adlı bir konuk Çamlıca'daki Akıncıgil Konağı ile çevresindeki toprağın onlara miras kaldığını müjdeler. Yalnız konağın harap, toprağın bakımsız olduğunu ileri sürerek satmalarını öğütler. Filiz hariç öbür kardeşler konağı görmeden satmak istemezler, diretirler.

Ben keyfimden oturduğum yerde zıplıyor, Sezer takla atıyordu... Cengiz ise fır dönüyordu masanın çevresinde. Suzan'ın yüzü asılmıştı. Chuck'ın terkedilmiş gibi garip bir hali vardı...

— 5 —

YOL HAZIRLIĞI

Danyal bey, hepimizi şaşkına çeviren açıklamayı yapıp gittikten sonra, bir süre hiçbirimiz konuşmadık. Şaşkınlık içinde birbirimize bakıp durduk.

— «Öff be!» dedi Chuck kısık bir sesle. Sonra yarım Türkçesiyle tamamladı: «Konak olmak çok hoş!..»

— «Bizim gazeteden de böyle resimler istiyorlar boyuna,» dedi Ahmet ağabey. «Eski konaklar, eski çeşmeler... Ne tesadüf, değil mi?»

— «Konağımızı hemen görmeliyiz, ne yapıp yapıp!» diye haykırdı Sezer. Ben:

— «Nasıl ama?» diye atıldım. «Trene ya da otobüse verecek paramız yok ki... Hem kaç kişiyiz... Çamlıca neresi, burası neresi?»

— «Çamlıca... Çamlıca...» diye mırıldanıyordu Ahmet ağabey. «Konaklar ve Çeşmeler» yazı serisine oradan da başlayabilirim. Hafta içinde bizim küçük minibüsle yola çıkacağım. İnşallah yola dayanır da yüzümü kara çıkartmaz.»

Uzun bir sessizlik oldu.

— «Oldukça geniş bir minibüs ama, değil mi?» dedi Sezer. Bir şeyler düşündüğü belliydi.

— «Arkasında da bir-iki sandık var, içlerinde fotoğraf malzemesi duruyor,» diye karıştım söze. «O sandıkların üstüne bir-iki yastık atılsa, ne güzel oturulur!»

— «Hem tek başına yolculuk etmek hiç de keyifli değildir,» dedi Cengiz.

— «Evet... şey doğru tabii,» diye mırıldandı Ahmet ağabey. Tam o sırada Filiz daldı odaya. Kızgın bir sesle:

— «Nasıl üsteliyorsunuz şaşıyorum çocuklar,» dedi. «Ayıp değil mi yaptığınız? Hele sana diyecek yok Seden! Bizim konak kimbilir Çamlıca'nın neresinde? Ahmet'in yolunun üstü mü bakalım orası? Nasıl söyleyebiliyorsunuz böyle şeyler? Kendi kendinizi davet ediyorsunuz!»

— «Yok canım, o kadar da değil,» dedi Ahmet ağabey. «Gazeteden gideceğim yerlere karışmazlar. Kendim seçerim verilen konuya nereden başlıyacağımı. Eğer siz, küçük minibüse sığışmayı göze alırsanız...»

— «Öyleyse bu iş tamam!» diye bağırdı Cengiz. «Bizi de götürüyorsun demek! Hadi Filiz, n'olursun «Peki» de de hazırlanalım. N'olur Filiz! Lütfen! Hem konağımız olacak, hem görmeyeceğiz. Olacak iş mi?»

Filiz, birimizle başa çıkabilirdi ama, üçümüzle birden başedemezdi. Hele bu sefer, daha baştan, yenilgiyi kabul etmek zorunda olduğunu an-

Doğan Kardeş
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar.
16 KASIM 1970
Sayı : 46 Sıra No. 774
Yıl : 25 Cilt: 2

Sahibi :
KÂZIM TAŞKENT

Yazı İşleri Müdürü :
SEZAİ SOLELLİ

Yazı İşleri ve İdare :
Divanyolu, Türbedar Sokak 22 İSTANBUL ★ Doğan Kardeş P.K. 1146 - İSTANBUL ★ Telefon: 27 95 10 (Santral) ★ Dağıtım ve Abone: Bateş Bayilik Teşkilâtı Cağaloğlu, Molla Fenârî Sokak 1 - İSTANBUL.

ABONE ŞARTLARI :

Yıllık: **40 TL.** ★ Altı aylık: **20 TL.** ★ Yurt dışı yıllık: **55 TL.** ★ Yurt dışı altı aylık: **27.50 TL.** ★ Yurt dışı uçak yıllık: **86 TL.** ★ Yurt dışı uçak altı aylık: **43 TL.** ★ **Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir** ★ **YAPI ve KREDİ BANKASI'nın bütün şube ve ajanslarından abone kaydolunabilir.**

İLÂN TARİFESİ

Siyah - Beyaz :		Çok renkli :	
Tam sayfa	**1500 TL.**	**Tam sayfa**	**2500 TL.**
Yarım sayfa	**800 TL.**	**Yarım sayfa**	**1500 TL.**

DİZİLDİĞİ ve BASILDIĞI YER :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş.

lamıştı. Cebeci'den bir süre için kurtulmak isteği, sağduyusuna baskın çıkmıştı anlaşılan.

— «Gece çıkalım yola öyleyse,» dedi usulca. «Hiç değilse bir yerlerde durur dinleniriz. Gezmiş oluruz. Termosları sıcak çorbayla doldururuz sabahtan, sandviç falan da alırız yanımıza. Ama ya minibüs arıza yaparsa? Benzin falan biterse? Ya yolumuza haydutlar çıkarsa? Ne bileyim.»

Kimse onu dinlemiyordu. Ben keyfimden oturduğum yerde zıplayıp duruyordum. Sezer takla atıyordu. Cengiz'se fır dönüyordu masanın çevresinde. Suzan'ın yüzü asılmıştı. Chuck'ın terkedilmiş gibi garip bir hali vardı. Filiz kolumu hafifçe sıkıp Suzan'ı işaret etti.

— «Efendim? Şey... Suzan, şey, sen de bizimle gelmek istemez miydin?» Filiz'in söylediklerini hatırlayıp ödevimi yapmıştım. Aslında, istese de istemese de bizimle gelmek zorunda olduğunu biliyordum. Sezer, onun arkasından, yüzünü buruşturup bir işaret yaptı bana. Suzan bu davete şaşırmış görünüyordu.

— «Teşekkür ederim Seden,» dedi. «Çok teşekkür ederim ama, biliyorsun New York'a gidiyoruz biz! Annemle babam çok üzülürler onlarla gitmezsem. Hem artık kalksam iyi olacak. Gecikirsem, evden merak etmeye başlarlar!»

Yatak odasına, paltosunu almaya koştu. Ben Filiz'e bakıp omuz silktim. Üstüme düşeni yapmıştım, gerisi beni ilgilendirmezdi. Suzan hepimizin elini sıktı.

— «İyi geceler Filiz abla. Yemek için çok teşekkürler! İyi geceler Seden.»

— «Sana da iyi geceler Suzan!» dedim. «Kitap için çok teşekkür ederim!»

— «Bir dakika Suzan, seninle bir şey konuşacağım,» dedi ablam.

Kapı arkalarından kapandı.

— «Ne konuşkan kız!» dedi Sezer öfkeyle. «Yani Seden... nerden gelir aklına böyle...»

— «Suzan biraz durgun bir kız ama, bu da suç mu?» diye kestim sözünü.

— «Beni de çağırsa birinizi!» dedi Chuck. «Eski bir konak! Çok görmek isterim Sezer. Bir daha uğrarım size yarın öbürgün.»

Üç gün sonra bir daha uğradığında, büyükbabasıyla görüştüğünü, onun iznini aldığını söyledi. Büyükbaba, gerekli masrafları karşılamak için müthiş bir harçlık yolluyordu torununa. Sezer, Cengiz, Chuck ve Ahmet ağabey o geceyi yol haritalarını incelemekle geçirdiler.

— «Çamlıca, Çamlıca» diye mırıldanıyordu Ahmet ağabey, «Konaklar ve çeşmeler, yazı serisine oradan başlayabilirim...»

Haftaya :

YOLCULUK

BİR MÜHENDİSİN TAHTA KURTLARINDAN ALDIĞI DERS

Yüz yıl kadar önce Marc Brunel adında bir İngiliz mühendisi Londrada'ki Thames nehri altından geçen bir tünel açmayı düşünmüştü. Ancak o güne kadar hiç kimse böyle bir teşebbüse girişmek cesaretini gösterememişti. Brunel, nehir sularının tüneli istilâ etmemesi ve toprağın çökmemesi için ne türlü bir yol izlenmesi gerektiğini bilemiyordu.

Bir gün eski bir evin tamiri sırasında işçilerin çıkardığı çürümüş bir kalası incelerken tahta kurtlarının açtığı minimini tüneller gözüne çarptı. Brunel, bu minimini delliklerde düştüğü tünel problemine bir cevap buldu. Tahta kurdu açtığı tünelin etrafını salgıladığı bir sıvıyla pekleştiriyordu. Böylece tünelin çeperleri direnç kazanıyordu. Brunel gerekli izni aldıktan sonra Thames nehri altından geçecek tünelin inşaatına başladı. Açılan tünelin çeperleri derhal çelik levhalarla pekiştiriliyor, böylece toprak çöküntüleri ve su sızmaları önleniyordu. İşlerin ağır gitmesine rağmen tünel tamamlandı ve Brunel'e büyük ün sağladı. Daha sonra dünyanın öbür kentlerinde açılan bu gibi tünellerde Brunel'in tahta kurtlarından öğrendiği yöntem uygulandı.

Çocuklar,
bugün biriktireceğiniz
paralar,
sizlere güven dolu
yarınlar sağlar.

YAPI ve KREDİ BANKASI

Daima en iyi hizmet

Y 318

Yüzüm KIZARDI mı?

Hazırlayan: MÜMTAZ ARIKAN

O gün şakır şakır yağmur yağıyordu. Ama, halama söz vermiştim. Gitmem şarttı. Şemsiyemi bulamadığım için babamın koca şemsiyesini açıp sokağa fırladım. Acelem vardı, etrafa dikkat edecek durumda değildim. Hızla yürüyordum. Birden, arkamda «çocuk değil sanki felâket habercisi!» diye bir söylenti duydum. Dönüp bakınca hemen **YÜZÜM KIZARDI!** Kocaman şemsiyeyle birçok kimseyi rahatsız etmişim! Korunmak için ne yapacaklarını şaşırmışlar...

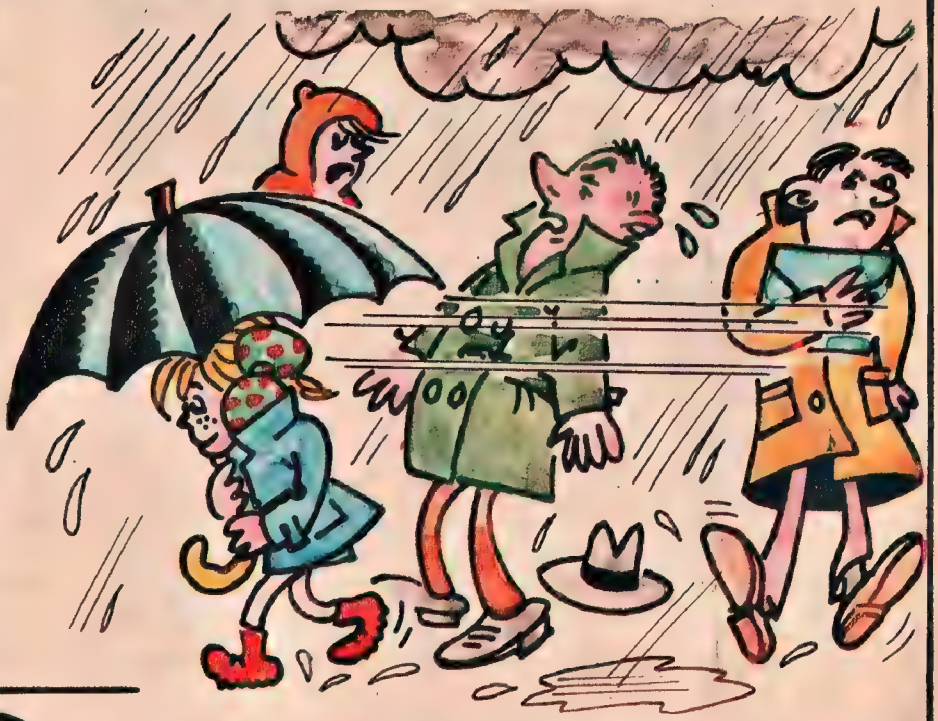

Öğretmenimiz bizim semtte oturuyormuş. Evinin boyanacağını söyleyince, «boya kutularını taşımanıza yardım edebilir miyim?» diye sordum, kabul etti. Böylece evini de öğrenmiş olacaktım. Dersten sonra yola koyulduk. Havadan-sudan konuşuyorduk. Bizim semtin yakınlarında bir sokaktan geçerken, ilerde çok eski görünüşlü bir ahşap ev gördüm. İşaret ederek **«öğretmenim, işte tam boyanacak bir harabe!»** dedim. Birden **YÜZÜM KIZARDI!** Meğer bizim öğretmenin evi değil miymiş!.

Akşam yemeğinden sonra, oturmuş derslerime çalışıyordum. Odanın kapısı açıldı, annem içeri girdi. Elindeki topuklu ayakkabılarını babama göstererek **«ikisinin de topukları kırılmış. Hayret ettim, önceki gün sapasağlamdı»** dedi. Birden **YÜZÜM KIZARDI!** Evcilik oynarken onları ben kullanmıştım!..

Bu hafta gözlerimizi «Taşıtlar Tarihi» nin bir başka bölümüne çeviriyoruz. Sizlere, bundan 9 yıl öncesine kadar İstanbul'da, 4 yıl öncesine kadar da İstanbul'un Anadolu yakasında oturanları evlerinden işlerine, akrabalarına, dostlarına götürüp getiren bir taşıtın, tramvayın hikâyesini anlatacağız.

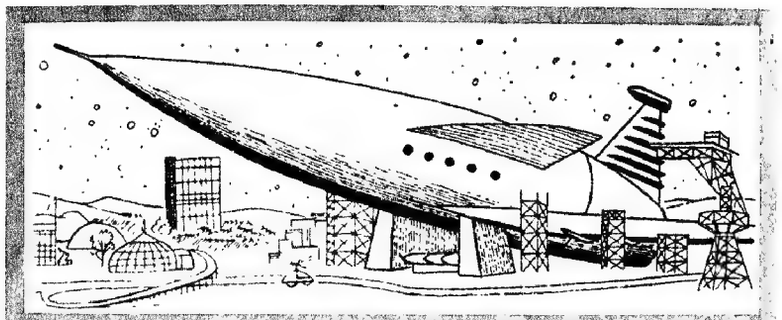

TAŞITLARIN TARİHİ

— V —

TRAMVAY

1879 yılında Berlin'de açılan sergide minimini bir elektrikli tramvay, bütün dünyanın ilgisini çekti...

Tramvay, tren gibi, demir ray üzerinde yol alan, şehir içinde yolcu taşımak için kullanılan bir araçtır. Tramvay da, tren, bisiklet, motorsiklet, otomobil gibi 19'uncu yüzyılda yapılmış ve insanlığın hizmetine girmiştir.

Yıl 1832... İngiliz mühendislerinin yaptıkları «demir at» ların çektiği treniler dünya milletleri tarafından benimsenmiştir artık. İnsanlar bu yeni keşfe alışmışlardır. O tarihlerde bir Amerikalı, taşıtlar tarihinde, o zamanlar için bir devrim olan yeni bir taşıtın plânlarını çizmiş, ilgililere vermiş ve onlardan bu taşıtı şehir içinde çalıştırabilmek için izin almıştır. Bu taşıtın adı «tramvay» dır. O da tren gibi demir ray üzerinde gidecektir. Ama şehirler arasında değil, şehir içinde yolcu taşıyacaktır. Yalnız tren gibi kendi kendine, yani buhar gücüyle demir ray üzerinde yol almayacak, atlar tarafından çekilecektir.

İnsanlar o tarihlerde şehir içinde bir yerden bir yere ya at sırtında, ya atlı arabalarla gidip gelirlerdi. Atı veya atlı arabası olmayanlar da yürürlerdi. İşte tramvay en çok atı ve atlı arabası olmayan insanların hoşuna gitti. Önceleri iki, sonraları dört hatta altı atın çektiği, içi geniş, ferah ve aydınlık olan bu yeni taşıt kısa zamanda Amerika'nın diğer şehirlerinde, hatta Avrupa'da da insanlığın hizmetine girdi.

Atlı tramvayların bir tek kusuru vardı. Çok yavaş yol alıyordu. Acaba daha hızlı gidemez miydi? Daha çok insanı, daha kısa zamanda, gitmek istediği yere götüremez miydi?

Sonunda istenen oldu. 1879 yılında Berlin'de açılan sergide minimini bir elektrikli tramvay, bütün dünyanın gözlerini bu sergiye çevirdi. Elektrikle işleyen birçok aracın mucidi Werner Siemens elektrik gücüyle işleyen minik bir tramvay yapmıştı. Serginin bulunduğu sahanın içine döşenen demir yolda bu minik elektrikli tramvay durmadan dönüyordu. Sergi tam 4 ay açık kaldı. Bu dört ay içinde, bu minik elektrikli tramvay küçük bir ücret karşılığında, sergiyi ziyaret edenlerden 86.000'ini taşıdı. Siemens'in bu harika keşfi kısa zamanda bütün dünya milletleri tarafından benimsendi. Atlı tramvayların vagonları elektrikle işler hale getirildi ve elektrik gücüyle işleyen tramvay ilk defa, 1881 yılında, Berlin caddelerinde; 1888 yılında da İsviçrede hizmete girdi. Sonra bütün dünyaya yayıldı. Artık atlı tramvaylar da tarih olmuştu...

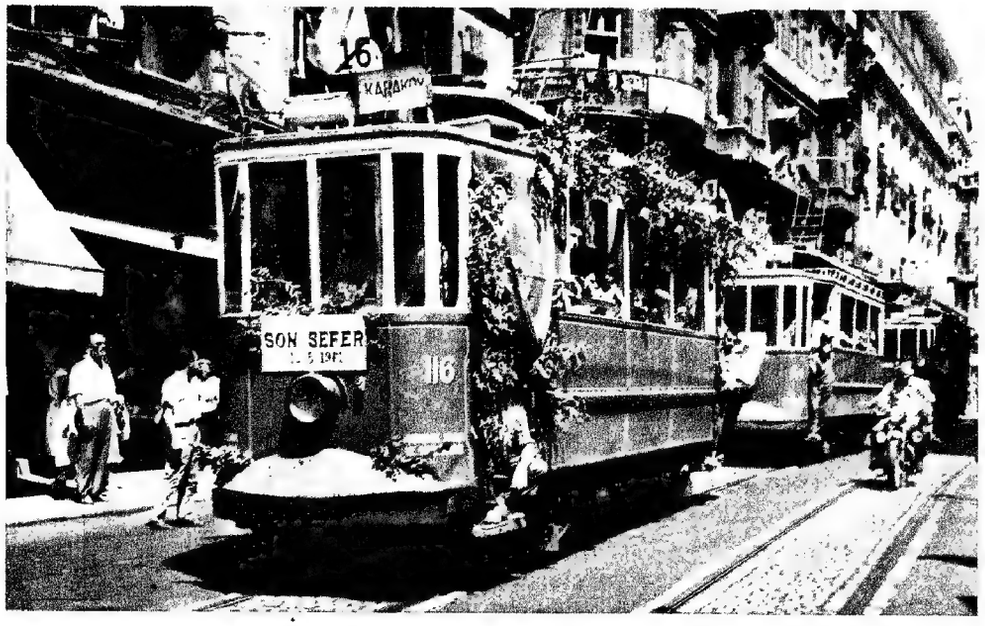

1961 yılında kaldırılan İstanbul tramvaylarından sonuncusu son seferini yaparken...

TRAMVAYIN TÜRKİYE'DE KULLANILMAYA BAŞLAMASI

Şehir içi ulaştırmasında sağladığı kolaylık yüzünden İstanbul'da tramvay işletmesi için 1869 yılında bir şirket kuruldu. 40 yıllık bir süre için imtiyaz alan bu şirketin sermayesi 400 bin altın liraydı. Atlarla çekilen bu tramvayların, kamu yararına ayrılması ve normal faaliyete geçmesi 1871 yılındadır. Türkiye'nin Selânik, İzmir, Konya, Şam ve Bağdat gibi öbür büyük şehirlerinde de atla çekilen tramvay işletmeleri kuruldu.

Elektrik gücüyle ilk önce Şam tramvayları işlemeye başladı. İstanbul'da ise, Padişah İkinci Sultan Abdülhamit'in elektriğe karşı duyduğu büyük korku yüzünden, elektrikli tramvaylar ancak «Meşrutiyet İnkılâbı» ndan sonra kurulabildi.

İstanbul'da ilk elektrikli tramvay 14 şubat 1914'te işlemeye başladı ve o yıl 4,5 milyon yolcu taşıdı. Hükümetçe 1939 yılının 1 ocağında satın alınan bu şirket aynı yılın haziran ayında «İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmesi» adıyla Belediye'ye bağlandı. O yıl günde ortalama olarak çalışan 260 tramvayla, bir yılda taşınan yolcu sayısı 73 milyonu buldu. Tramvaylar İstanbul'da 1961, İstanbul'un Anadolu yakasında da 1966 yılına kadar çalışmış, sonra bütün dünyada olduğu gibi yerlerini, elektrik gücüyle işleyen, daha süratli giden başka bir taşıta, troleybüse bırakmıştır.

İstanbul'da olduğu gibi Türkiye'nin tramvay işleten öbür şehirlerinde de bu taşıtlar kaldırılmış, yerini otobüs ve troleybüsler almıştır.

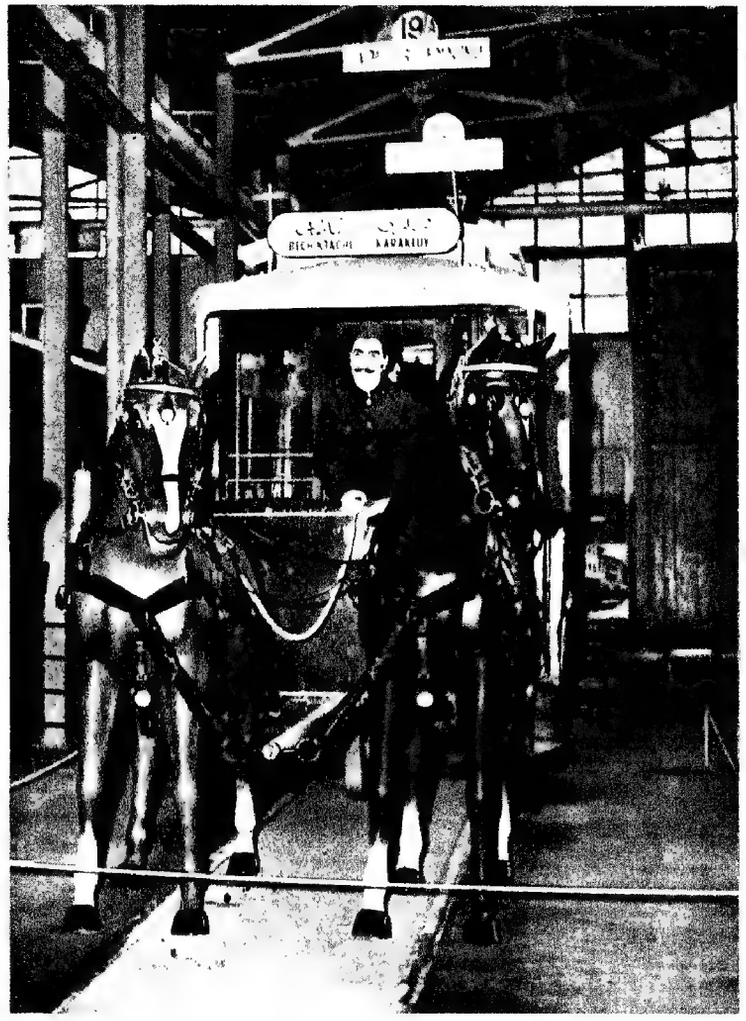

İstanbul'da ilk atlı tramvay 1871 yılında çalışmaya başlamıştı. Bugün «Tramvay Müzesi» nde teşhir edilen bir atlı tramvay (üstte). Broadway'de işleyen bir atlı tramvay (altta).

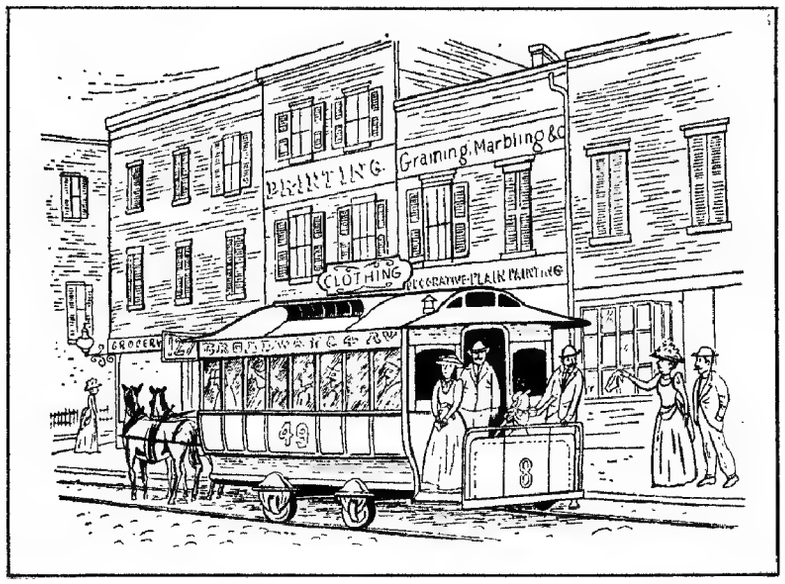

Minifare Tarla

(14) TARLA FARESİ, MİNİFARE İLE ARKA ARKA LARINA YENİLİNCE, PEK KIZMIŞTI. GENERALİ ONU

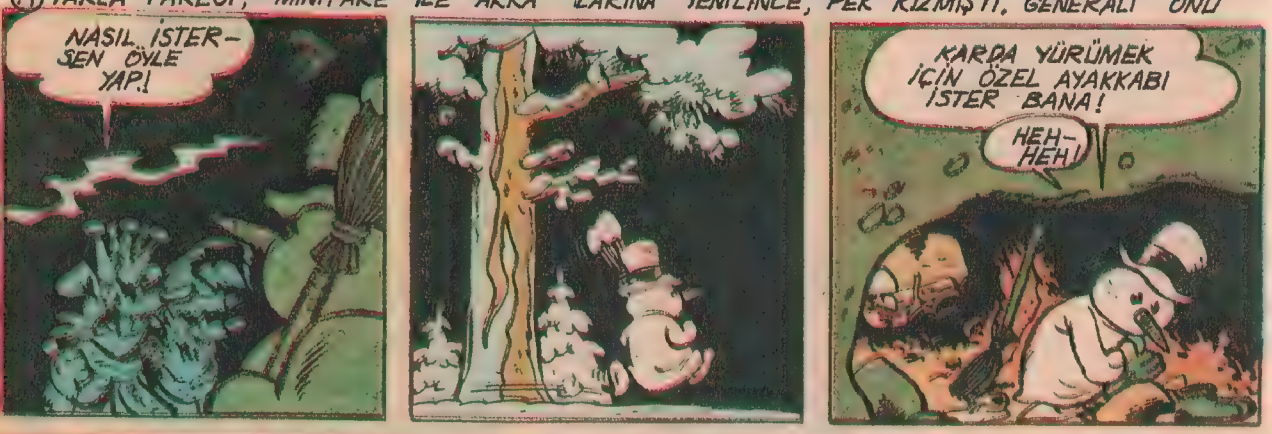

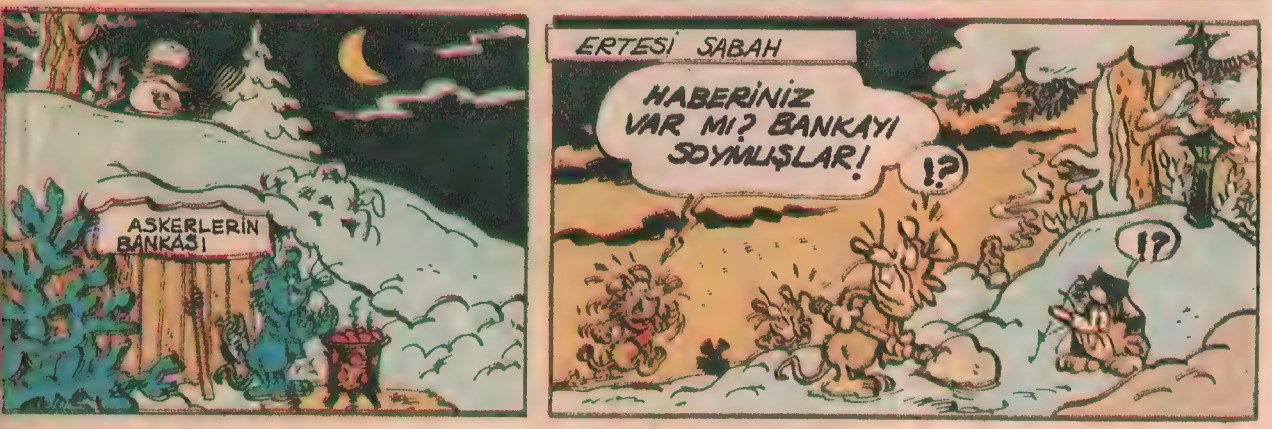

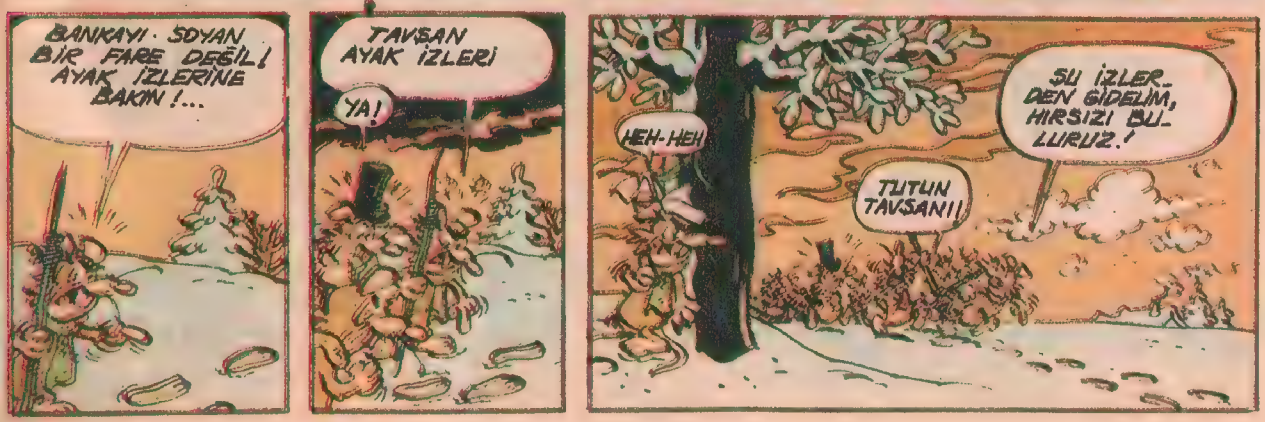

Faresine karşı

YATIŞTIRMAK İÇİN YENİ BİR SAVAŞ TASARLADI...

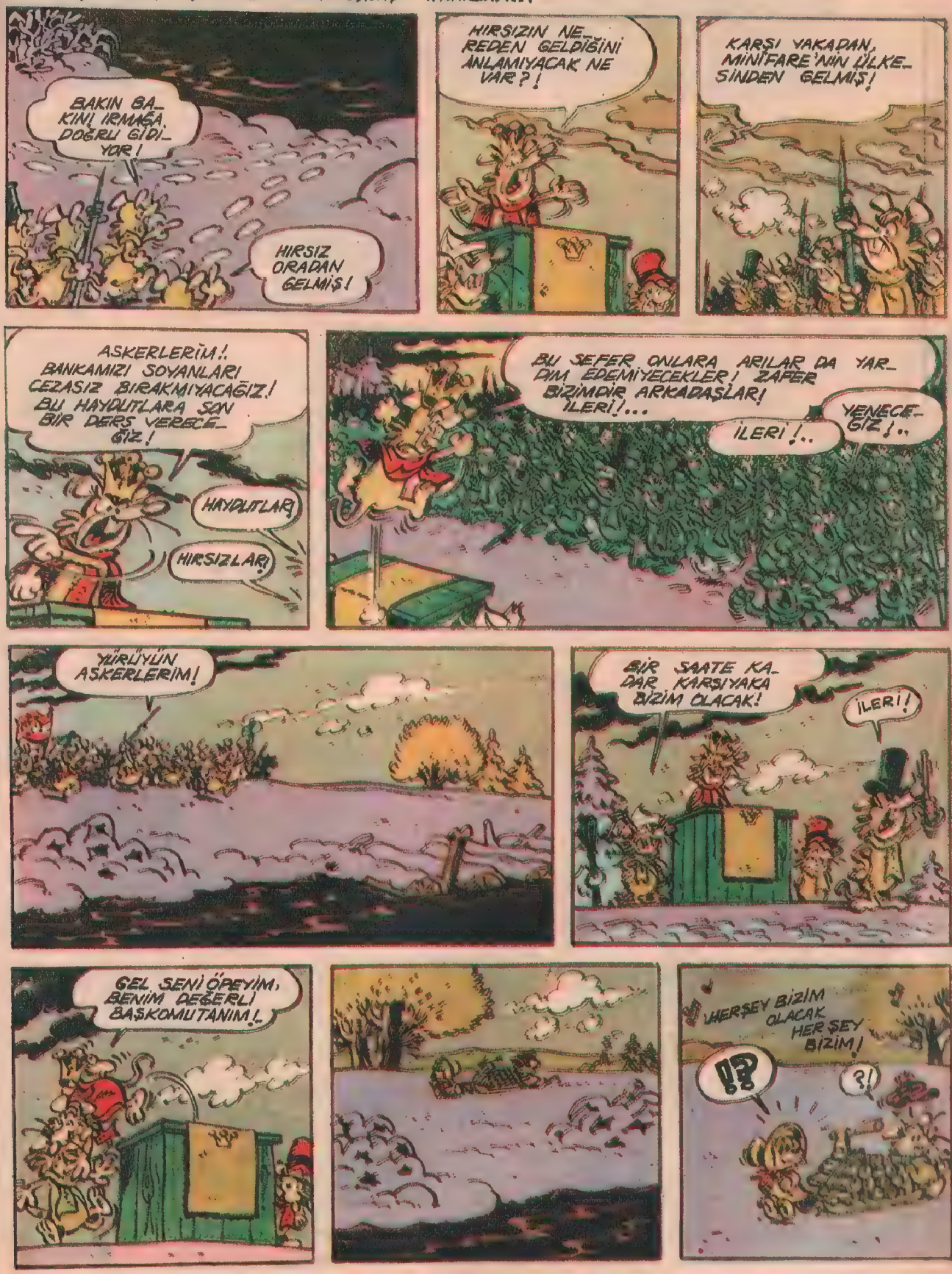

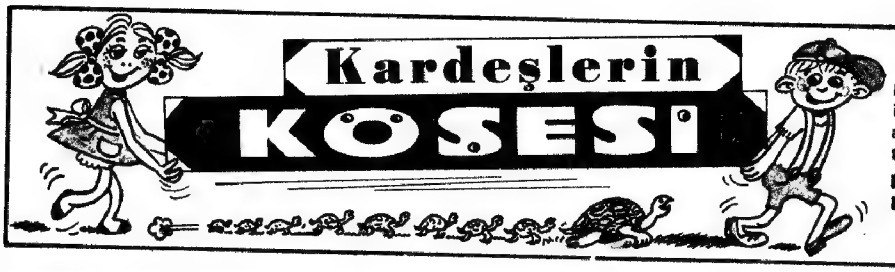

DİKKAT! Bu sayfalarda çıkmasını istediğiniz yazı, şiir, mektup ve adreslerinizi aşağıdaki adrese postalayınız:

DOĞAN KARDEŞ «Kardeşlerin Köşesi» P. K. 1146 — İSTANBUL.

1970 BÜYÜK ŞİİR YARIŞMASININ İLK ELEMESİNDE SEÇİLEN ŞİİRLER

TABİATLA BERABER

Yemyeşil çamların altına uzanmış,
Bütün düşüncelerden uzak,
Tabiatla beraberim...
Sakin bir faaliyet var her şeyde
Deniz tatlı tatlı kıyıya vuruyor.
Bin bir canlı kaynaşıyor içinde
Kozalaklar açılıyor çıtır çıtır,
Karıncalar üstüme çıkıyorlar
Arada bir rüzgâr esiyor
Sanki okşuyor hafif hafif
Büyülenmişim güzellikler karşısında
İstemiyorum bu dakikaların
bitmesini

FEYHAN İNAN
(Kurtuluş Lisesi öğrencisi - ANKARA)

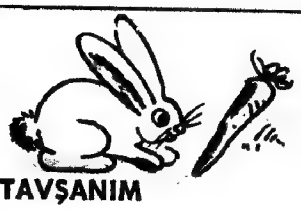

TAVŞANIM

Benim tavşan tekirdir
Çok mu çok oynar
O kadar oynar ki yorulur
Kırlara gidince
Onu alırım
O güzel otlar yer
Ben onu çok severim
Çok mu çok oynar tavşanım!

İMAD SABİ
(Unrva Okulu öğrencisi
Kalkilya - İSRAİL)

CANIM ÖĞRETMENİM

Benim bir öğretmenim vardı.
Adı: Ayşe öğretmen
Onu çok severdim ben
Okumayı yazmayı öğreten
Canım Ayşe öğretmen.

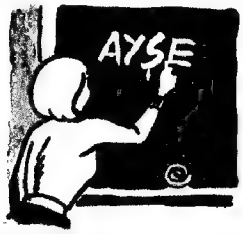

FİLİZ KARAMANOĞLU, (Kartaltepe Ortaokulu 1-A öğrencisi - İSTANBUL)

MEKTUPLAŞMAK İSTEYENLER

NUR KILIÇ: Gazibey Mah. Kürk Çeşme sokak No. 41 Malkara - TEKİRDAĞ. **(14 yaşında. Hafif Batı müziğini ve kitap okumayı çok seviyor. Pul, kartpostal biriktiriyor.)**

CENGİZ YAKUT: Demir evler, 4 blok No. 21 - ERZURUM. **(15 yaşında, pul biriktiriyor. Her konuda mektuplaşmak istiyor.)**

ZÜLFÜKAR BARUT: Ali Emiri Ortaokulu No. 1515 DİYARBAKIR. **(Pul koleksiyonu yapıyor. Bu konuda mektuplaşmak istiyor.)**

ŞÜKRAN GÖZÜPEK: 3557 sokak No. 120, Gürçeşme İZMİR. **(14 yaşında. Yaşıt kız arkadaşlarıyla nazım halinde mektuplaşmak istiyor.)**

MUSTAFA SAMSUNLU: Sofular Mah. Abide Hatun sokak No. 18/A - MERZİFON. **Yabancı ülkelerdeki kardeşleriyle mektuplaşmak istiyor.)**

AŞKIN TANAY: Esat Cad. Durmuş Apt. No. 53/6, Küçükesat - ANKARA. **(14 yaşında. Müzik, pul ve balıkçılık hakkında mektuplaşmak istiyor.)**

AĞLAYAN ADAM

Hatıralar damla damla tutuştu
Ağlayan adamın bakışlarında
Ömrüm yaprak yaprak uçtu
Zamanın o sonsuz akışlarında
İçinde kahrolan günler yaşardı.
Gözlerinde solan birşeyler vardı.
Bakışları alev gibi yanardı.
Bir sessizlik vardı yakışlarında
İçi ezik perde perde ölgündü
Bütün acı günler bir bir göründü
Yakamozlar gibi yandı ve söndü
Denizin o güzel dalgalarında
Bir bir geçti ıslak bakışlarından.

ESEN KANAT (Üçkuyular - İZMİR)

İLHAN SEVAL
(İstanbul Kız Lisesi 2-C İSTANBUL)

ARAP ÇOCUK

Yolda giderken dün
Bir ses duydum döndüm
Baktım arap bir çocuk
Pek şirin pek sevimli
Tıpkı çukulata rengi
Nuri imiş ismi
Cam gibi gözleri
Ufacık elleri
Burnu mini mini

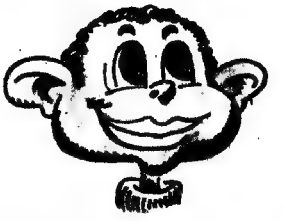

MEVSİMLER

Dört tane Mevsim var
Birisinin adı Sonbahar
Yağmurlar yağar
Yapraklar dökülür

Ötekinin adı kış
Havalar soğur
Kar yağar
Çocuklar kartopu
oynar
Bazan kardan adam
yaparlar.

Öbürünün adı İlkbahar
Herkes kırlara koşar
Çiçekler açar
Çocuklar kırlarda
oynarlar.

Sonuncunun adı Yaz
Havalar sıcak olur
Okullar kapanır
Çocuklar tatile girer
Herkes denize
koşar.
Bazı çocuklar
yüzmesini bilmezler.

RANÂ SARAÇ
(Emrullah Efendi İlkokulu öğrencisi - LÜLEBURGAZ)

KIRMIZI GÜL

Hiç unutmam bir gün
Dikmiştim kırmızı gül
Geçti aylar seneler
Açmadı acaba neden

★

Nihayet bir ilkbahar sabahı
Yeşillenmişti yaprakları
Vermişti ilk tomurcağı
Belli değildi ne zaman açacağı

★

Üç gün sonra oldu kırmızı
Şaşırmıştım ne yapacağımı
Ağlıyacaktım sevincimden
Uçuyordum sanki içimden

★

Geçiyordu artık güzel bahar
Girdiler yuvalarına karıncalar
Başladı solmaya çiçekler
Birer, birer bütün güller

★

Hüzün dolu bakışlarla
Ayrıldım ondan zorla
Kısa bir rüyadı bu hayal
Haydi Allahaısmarladık güzel
güller.

CÜNEYD DEMİR
(Şehitler Ortaokulu öğrencisi - MANİSA)

KALBİM ve ÇİÇEKLER

Kalbim renk renk çiçektir,
Orda açar menekşeler,
Sarı, mavi, mor açar,
Etrafa kokular saçar.

Kalbimin bir köşesi,
Güller için ayrılır,
Ya mis kokan
sümbüller,
Evet! onlara da yer
vardır.

Eğer mümkün olsaydı,
Kalbimi okumanız,
O zaman görürdünüz
Rengârenk çiçekleri, benim
çiçek bahçemi...

TÜRKÂN ALGÜL
(Bakırköy Ortaokulu öğrencisi - İSTANBUL)

Oyun ✤ Eğlence ✤ Bilgi ✤ Bilmece

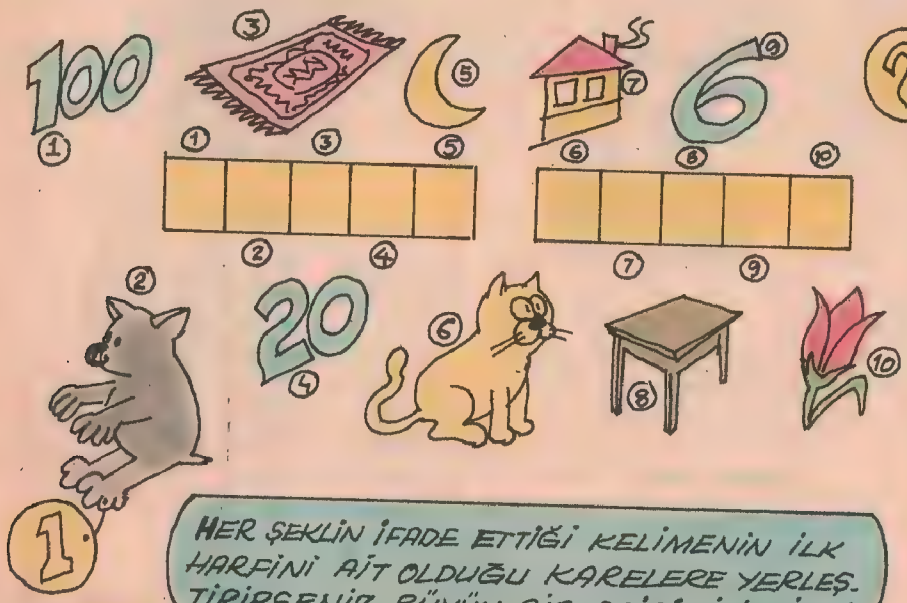

1.

HER ŞEKLİN İFADE ETTİĞİ KELİMENİN İLK HARFİNİ AİT OLDUĞU KARELERE YERLEŞTİRİRSENİZ BÜYÜK BİR SAİRİMİZİN İSMİNİ BULACAKSINIZ.

2

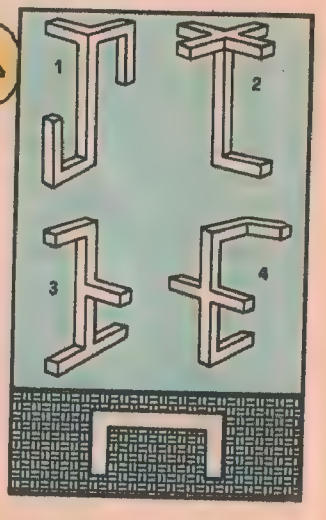

AŞAĞIDAKİ YANDAN GÖRÜNÜŞ YUKARIDAKİ ŞEKİLLERDEN HANGİLERİNE AİTTİR.

FARKI BULUNUZ

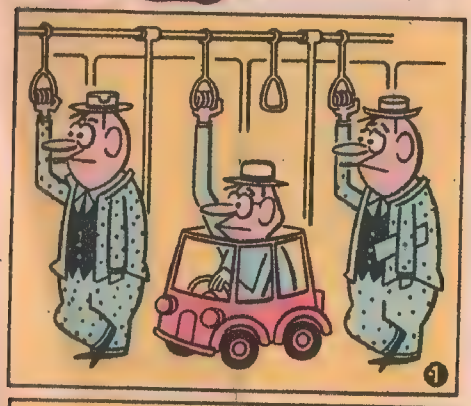

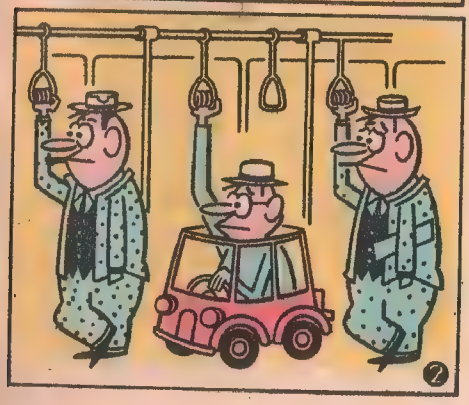

NOKTALI YERLERİ BOYAYINIZ.

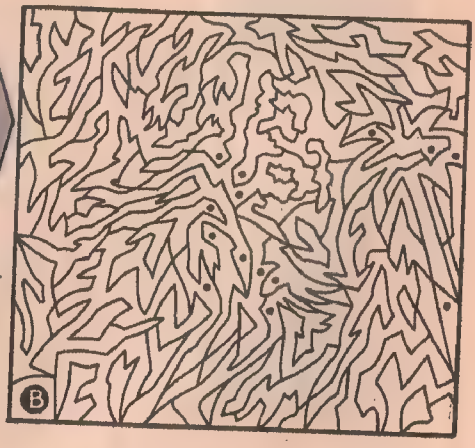

3

BU ŞEKİLLERİN NELERİ İFADE ETTİĞİNİ BULABİLİR MİSİNİZ

CEVAPLAR DERGİMİZİN 30. SAYFASINDADIR!

KARDEŞİME MASALLAR

ÇAĞRILMADAN GELEN KONUK

Bir gün avluda durmuş, bir çift kırlangıcın evimizin saçağı altına yaptığı yuvayı seyrediyordum. Kırlangıçların ikisi de bir an hemen önümden uçarak uzaklaştılar. Bir süre boş kaldı yuvaları.

Derken çatının üstünden bir serçe uçarak geldi, kırlangıç yuvasının ötesine berisine, içine dışına baktı, sonra girdi oturdu. Başını yuvadan çıkardı, cıvıldadı.

Çok geçmeden kırlangıçlardan biri geri döndü. Ama yuvadaki çağrılmadan gelen konuğu görünce irkilerek bir gürültü kopardı, kanatlarını açtığı gibi uzaklaştı. Serçe ise hiç bozuntuya vermeden cıvıldadı gene.

Az sonra birsürü kırlangıç gelerek yuvanın çevresine üşüştü. Hepsi birer birer yaklaşarak yuvanın içine bakıyor, sanki çağrılmadan gelen konuğa: Dur hele biz sana gösteririz gününü! diyorlardı. Serçe ise hiç birini umursamadan başını bir o yana bir bu yana çevirerek cıvıldıyordu. Kırlangıçlar bir daha yuvaya üşüştüler, bir şey yaptılar kendi aralarında, sonra uçarak uzaklaştılar.

Ne yaptı dersiniz kırlangıçlar sonra? Her biri biraz çamur getirdi gagasında, yuvanın ağzını örerek kapatmaya başladılar.

Sürekli gitti geldi kırlangıçlar. Yuvanın ağzı daraldıkça daraldı.

İlkin yalnız boynu görünüyordu serçenin, sonra başı, sonra da kala kala gagası kaldı dışarda. Derken gagası da gözden gitti.

Ama tam o sırada, ıslak çamurun içinden serçenin önce gagası, sonra başı sonra da bütün gövdesi fırladı çıktı. Uçtu gitti arsız konuk, iki kırlangıcın yuvası en sonunda gene açık, bomboştu.

bu hafta Doğan Kardeşler

DOĞUM GÜNÜ HEDİYELİ BU SAYFAMIZA KATILMAK İÇİN: Ad ve soyadınızı, doğum yer ve tarihinizi, ev adresinizi yazıp, doğum gününüze 1,5 ay kala 2 vesikalık fotoğrafla birlikte **«DOĞAN KARDEŞ — Bu Hafta Doğan Kardeşler Sayfası — P. K. 1146, İSTANBUL»** adresine postalayınız.

Vasıf Karaca Kortun
İstanbul 16.11.58

Işık Argın
İstanbul 22.11.55

★Orsoy Girgiç
Ankara 20.11.62

★Dilek Anıl
Bandırma 21.11.60

Hulûsi Söğütlü
Elbistan 20.11.59

★Ertan Ünal
İnebolu 21.11.64

A. Doğan Bozdağ
Ankara 22.11.62

Gültekin Köse
Eskişehir 21.11.59

★A. Haldun Uluutku
Mudurnu 17.11.63

Yavuz Yurt
Alaca 16.11.58

Figen Varol
İstanbul 16.11.62

Osman Yazırdağ
Ankara 21.11.59

Ayşegül Aren
İstanbul 22.11.61

Kadir Yiğit
Geyve 20.11.55

Olgun Şeref
Adana 21.10.55

★Halit Uçar
Batman 18.11.61

Ayşe Sarıcılar
Erzincan 21.11.61

★Arzu Karakoyunlu
İstanbul 16.11.61

Hülya Karabudak
Sıvas 17.11.58

Rafet Bayam
Siirt 17.11.58

Hamdi Karadeniz (Alaşehir - 18.11.59).

NOT: Resimler ve isimler geliş sırasına göre yayımlanmaktadır. (★) işaretliler doğum günü hediyesi kazanan kardeşlerdir. Hediyeler posta ile kardeşlerin adreslerine gönderilir.

MARTILARIN KURTARDIĞI ŞEHİR

Kedi ve köpekler gibi, kuşlar da insanların en yakın dostudur. Bir kuş sürüsünün bir zamanlar bütün bir şehir halkının hayatını kurtardığını biliyor musunuz?

Bu kuşlar martı, kurtardıkları insanlar da Amerikalı öncülerdi. Bu öncüler daha sonra hayatlarını kurtaran martılar adına koskocaman bir anıt diktiler. Anıt, dünyada kuşlar için dikilen anıtların ilkiydi. Bugün Amerika'nın Salt Lake City şehrinde yükselen anıt şehre ilk gelenlerin dikkatini çekmektedir.

Olay, günümüzden 110 yıl önce Salt Lake vadisinde meydana gelmişti. Vadiye yerleşen Amerikalı öncüler toprağı ekmişler bol olan ürünü kaldırmaya hazırlanıyorlardı. Bir gün korkunç bir şey oldu. Çekirge sürüleri bir anda gökyüzünü kararttı. Ahali bir şeyler yapabilmek için tarlalara koştu. Bir kısım ürünü yakarak çekirgelere engel olmak istedi ama fayda vermedi. Tam herşeyden ümitlerini kesmişlerdi ki sürülerle martı çekirgelerin üzerine atılarak kısa bir süre içinde hepsini yediler. Böylece ekinler kurtulmuş oldu.

İşte Salt Lake City ahalisi kendilerini açlık tehlikesinden kurtaran martılar adına bir anıt dikerek bu kuşlara karşı şükran hislerini belirtmiş oldular.

BİLGİ BİLMECE OYUN EĞLENCE ÇÖZÜMLERİ

(1) YAHYA KEMAL.

(2) 1 ve 4 Nolu şekiller.

(3) A = Fötr
B = Telefon ahizesi
C = Okul yakası
D = e harfi
E = V harfi

8 FARK

1) Öndeki adamın saçı. 2) Otomobilin arkası. 3) Ortadaki adamın kulağı. 4) Aynı adamın kolu. 5) Öndekinin ceketi. 6) Ortadaki adamın asılan kolu. 7) Adamın kolundaki gazete. 8) Öndeki adamın sigarası.

HAYVANLAR ARASINDA

AVCI BAYTEKİN ANLATIYOR...

TABİATTA BİRBİRİNDEN FARKLI PEK ÇOK YARATIK VARDIR. AMA, YİNE DE BU YARATIKLAR ARASINDA ORTAK BİR TAKIM ÖZELLİKLER BULMAK MÜMKÜNDÜR. BİRÇOKLARI BİTKİLERDEN YA BESİN MADDESİ YA DA GİZLENİP KORUNMAK İÇİN YARARLANIRLAR.

Tembel hayvan Orta ve Güney Amerika'da ağaçlar üzerinde yaşayan bir hayvandır. 50 sm. kadar boyu vardır. Hemen bütün ömrünü uzun tırnaklarıyla asıldığı ağaç dallarında, başaşağı olarak geçirir. Ağaç yapraklarıyla beslenir.

Şempanze yalnız maymunların değil, bütün hayvanların en zekilerinden biridir. Sık yapraklı ağaçlar üzerinde yaptığı yuvasında aile hayatı yaşar. Yüz hareketleriyle tıpkı bir insan gibi çeşitli duygularını belirtebilir. Kolayca terbiye edildiğinden yakalanan şempanzeler sirklerde oynatılır.

Mamba, belki de yılanlar dünyasının en tehlikelilerinden biridir. Ağaçların sık yapraklı dalları arasına gizlenerek avını kollar. Mamba'nın ısırıp zehirini akıttığı canlının yaşama şansı yoktur.

Zebu, Asya'nın sıcak kesimlerinde yaşayan bir sığır türüdür. O da bütün gevişgetirenler gibi ot yiyerek beslenir. Bazı bölgelerdeki yerliler Zebu'yu evcilleştirerek tarımda çeki hayvanı olarak kullanırlar.
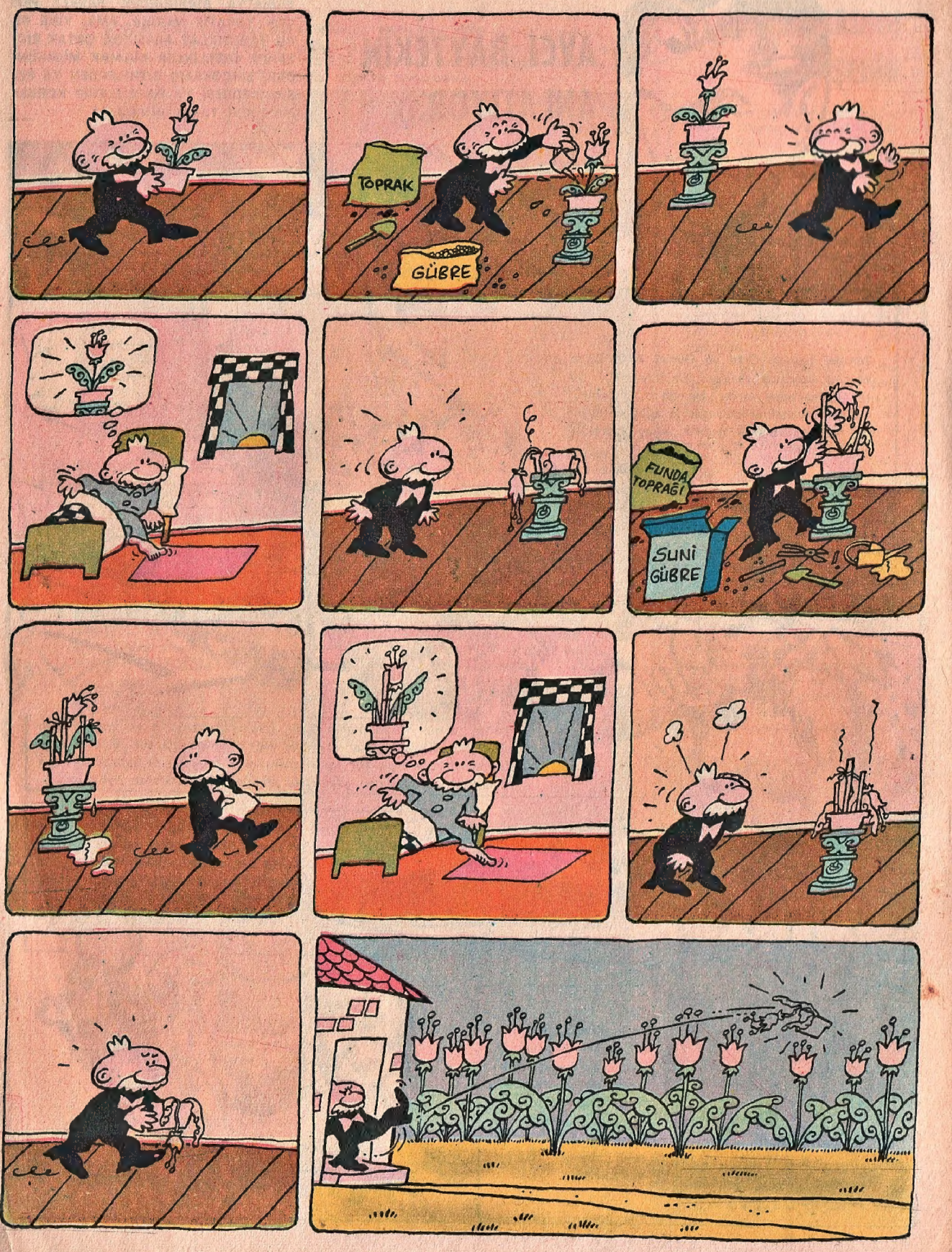
Profesör OKURYAZAR